

Tandartsen: internationale mobiliteit

NOTA VAN DE CEL PLANNING VAN HET AANBOD VAN DE GEZONDHEIDSZORGBEROEPEN

Colofon

Werkgroep:

Anne Delvaux, Pascale Steinberg, Toon De Geest, Gretel Dumont, Pieter-Jan Miermans, Muriel Quinet, Aurélia Somer, Veerle Vivet.

Projectverantwoordelijke: Aurélia Somer

Directeur-generaal DG Gezondheidszorg : Christiaan Decoster

Verantwoordelijke uitgever:

Dirk Cuypers, Victor Hortaplein 40, bus 10, 1060 Brussel

Oktober 2015

Contactgegevens :

Directoraat-generaal Gezondheidszorg
Dienst Gezondheidszorgberoepen en Beroepsuitoefening
Cel Planning van het Aanbod van de Gezondheidszorgberoepen
Federale Overheidsdienst Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu
Eurostation II
Victor Hortaplein 40, bus 10 – 1060 Brussel

T. +32 (0)2 524.97.16

+32 (0)2 524.97.97

F. +32 (0)2 524.97.98

com.dg2@sante.belgique.be

www.health.fgov.be

Ce document est également disponible en français.

Elke gedeeltelijke reproductie van dit document is toegestaan mits de bron vermeld wordt.

Dit document is beschikbaar op de website van de Federale Overheidsdienst Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu.

Tandarts : mobilité

Cel Planning van het Aanbod van de Gezondheidszorgberoepen, DG Gezondheidszorg

Inhoud

Inleiding.....	4
I. De verschillende types mobiliteit.....	5
II. Studenten die de basisopleiding tandheelkunde volgen.....	10
1. Vlaamse gemeenschap.....	11
2. Franse gemeenschap.....	12
3. Evolutie van het aantal buitenlandse studenten met een diploma tandheelkunde in de Vlaamse en de Franse gemeenschap.....	17
III. Beroepsbeoefenaars opgenomen in de contingentering van de tandheelkundige specialisaties in België.....	18
1. Vlaamse gemeenschap.....	19
2. Franse gemeenschap.....	20
IV. Beroepsbeoefenaars die gemachtigd zijn om hun beroep uit te oefenen in België.....	21
1. Inleiding.....	21
2. Bijzondere beroepstitels.....	21
Algemeen tandarts.....	21
Tandarts-specialist in de orthodontie.....	22
Tandarts-specialist in de parodontologie.....	23
3. Gegevens over de mobiliteit aanwezig in het kadaster.....	23
4. Verdeling van de tandartsen die hun beroep mogen uitoefenen, op basis van hun nationaliteit.....	24
5. Verdeling van de tandartsen op basis van hun land van oorsprong.....	26
6. Verdeling van de erkenningen op basis van domicilie, nationaliteit en land van oorsprong van het basisdiploma van de tandartsen.....	31
V. Beroepsbeoefenaars actief in België.....	48
VI. Samenvatting.....	52
VII. Conclusies.....	55
VIII. Bijlagen.....	57

Inleiding

De kwestie 'mobiliteit' is uitermate belangrijk in België om het arbeidspotentieel van de tandheelkundigen te bepalen en te plannen.

In België wordt er namelijk een systeem van contingentering van het aantal tandheelkundigen toegepast aan de hand van quota (beperking van het aantal kandidaten), om de toegang tot de tandheelkundige specialiteiten te reguleren.

Het doel van die regulering is een gepast aantal tandartsen op te leiden om aldus te beantwoorden aan de behoeften van de Belgische bevolking.

De quota van de contingentering zijn van toepassing op de studenten die hun basisopleiding zijn begonnen vanaf 1 juni 2002 in een Belgische universiteit. Het aantal gediplomeerden van een buitenlandse universiteit die toestemming krijgen om zich te komen specialiseren in België is daarentegen niet beperkt. Die migratiestroom heeft een invloed op het contingenteringssysteem. Hetzelfde geldt voor de beroepsmobiliteit, die gebaseerd is op de erkenning van de in het buitenland behaalde bijzondere beroepstitels.

De mobiliteit bij studenten is een fenomeen dat complex kan zijn.

Er zijn namelijk heel wat studenten met een buitenlandse nationaliteit die een opleiding komen volgen in België, en dat om tal van redenen: het feit dat de toegang tot de studies tandheelkunde wordt ingeperkt bij onze bureaus uit Frankrijk en Nederland, de Bologna-akkoorden, etc.

Bij de kwantificering van het aantal mobiele studenten moet er rekening worden gehouden met de volgende elementen: de nationaliteit van de persoon, diens land van verblijf en het land van oorsprong van het vorige diploma.

De mobiliteit bij studenten zorgt ervoor dat er groepen met een buitenlandse nationaliteit naar België komen om er te studeren. Die studenten kunnen vervolgens hier blijven en hun beroep in België uitoefenen, terugkeren naar hun land van oorsprong, of migreren naar nog een ander land. Die personen zijn dus niet altijd actief op de Belgische arbeidsmarkt.

Voor de planning van het aantal beoefenaars van de tandheelkunde in België is het dan ook belangrijk om die stromen uit het buitenland te kunnen monitoren. Die vallen namelijk niet allemaal onder de quota, in tegenstelling tot de studenten en kandidaten die hun basisdiploma hebben behaald aan een Belgische universiteit.

I. De verschillende types mobiliteit

De **studentenmobiliteit** heeft betrekking op de buitenlandse studenten die in België komen studeren om hun basisdiploma tandheelkunde te behalen.

De basisstudies duren 5 jaar. Om het beroep te mogen uitoefenen in België, moet men na deze basisstudies een bijzondere beroepstitel halen. Deze kan men verkrijgen na het doorlopen van een stage in een van de volgende specialiteiten:

- Algemene tandheelkunde (1 jaar)
- Parodontologie (3 jaar)
- Orthodontie (4 jaar)

Wanneer er beroepsbeoefenaars naar België komen die hun volledige opleiding (basisdiploma gevolgd door een specialisatie) volgden in het buitenland, spreken we van **beroepsmobiliteit**.

Die mobiliteit vindt plaats op uiteenlopende momenten, afhankelijk van de bagage van de migrant:

- Zonder opleiding
- Basisopleiding gevolgd in het buitenland
- Volledige opleiding (basisopleiding en specialisatie) gevolgd in het buitenland

Het is belangrijk om de mobiliteit bij studenten en beroepsbeoefenaars te meten, om na te gaan of die in- en uitstroom effectief een invloed hebben op het Belgische systeem van contingentering of niet.

De quota gelden enkel voor de gediplomeerde studenten die hun basisopleiding kregen in een Belgische universiteit, onafhankelijk van hun nationaliteit. In tegenstelling tot bij de artsen¹, voorziet de reglementering geen vrijstelling.

Studenten met een basisdiploma dat uitgereikt werd buiten België kunnen toegang krijgen tot een specialiteit, onafhankelijk van de quota, op voorwaarde dat ze een stageplaats vinden. Voor tandartsen is dat echter heel uitzonderlijk.

Ook beroepsbeoefenaars die volledig in het buitenland werden opgeleid (basisdiploma + specialiteiten) kunnen rechtstreeks op de Belgische arbeidsmarkt terechtkomen (via de erkenning van hun diploma en van hun bijzondere beroepstitel).

¹ Voor de artsen voorziet de wetgeving echter een vrijstelling voor personen die hun diploma van middelbare studies ontvingen in een lidstaat van de Europese Economische Ruimte die geen volledige opleiding leidend tot het diploma van dokter in de heel-, genees- en verloskunde organiseert (meer bepaald Luxemburg, Liechtenstein en Malta).

De tandartsen uit een land dat behoort tot de Europese Economische Ruimte (Europese Unie + Noorwegen, IJsland en Liechtenstein) en uit Zwitserland, die over een diploma van tandarts beschikken van één van die landen, krijgen een erkenning in België overeenkomstig richtlijn nr. 2013/55/EU van 20 november 2013². De tandartsen uit een land dat geen lid is van de Europese Economische Ruimte moeten daarentegen individueel een aanvraag voor academische gelijkwaardigheid van hun diploma indienen.

De gevolgen van de Europese richtlijn zijn, gezien hun complexiteit, moeilijk te beheersen. De richtlijn maakt het namelijk mogelijk voor Europeanen om in België een opleiding te volgen, en om terug te keren naar hun thuisland van zodra ze hun opleiding hebben beëindigd.

Enerzijds kan elke tandarts die in een in deze richtlijn opgesomd Europees land zijn diploma heeft gehaald, zijn diploma laten erkennen als zijnde gelijkwaardig aan het Belgisch diploma van tandarts, en zijn beroep in België uitoefenen, eventueel nadat hij een specialisatiestage in België heeft volbracht, en dat buiten de contingentering. Aangezien de quota enkel slaan op de gediplomeerden van de Franse en Vlaamse Gemeenschap, voedt deze instroom van in het buitenland opgeleide tandartsen de voorraad manpower van beoefenaars van de tandheelkunde, los van de contingentering.

Omgekeerd kan elke gediplomeerde of zelfs erkende tandarts die gemachtigd is een bijzondere beroepstitel in België te voeren, gemakkelijk het land verlaten en zijn beroepskwalificaties laten erkennen door de nationale overheden van de Europese landen die in de Europese richtlijn zijn opgesomd. Gaat het om een gediplomeerde uit een Belgische universiteit, dan betreft het een plaats die in de contingentering meetelt, maar die niet bijdraagt tot de toename van het aantal tandartsen op het Belgisch grondgebied.

We moeten erop wijzen dat in België de houder van een basisdiploma in de tandheelkunde zijn beroep niet mag uitoefenen in het kader van de ziekte- en invaliditeitsverzekering. Hij mag uiteraard actief zijn in België maar mag zijn patiënten geen getuigschriften van verstrekte zorg bezorgen die zullen worden terugbetaald door het RIZIV. Om dat te kunnen doen, moet hij zijn basisopleiding aanvullen met één van de drie bijzondere beroepstitels.

De Franse studenten die in België een basisdiploma tandheelkunde hebben behaald in 5 jaar, mogen daarentegen in Frankrijk meteen hun beroep uitoefenen, in het kader van de Franse ziekteverzekering. Zo korten ze hun opleiding in met een jaar, aangezien die 6 jaar bedraagt in Frankrijk.

De Franse studenten die in België in 5 jaar zijn opgeleid en die terugkeren naar Frankrijk om daar hun beroep uit te oefenen, zorgen voor een toename van het aantal studenten tandheelkunde,

² Met **Richtlijn 2005/36/CE** heeft de Europese Unie het systeem van de erkenning van de beroepskwalificaties hervormd om de arbeidsmarkten flexibeler te maken, de liberalisering van de diensten verder te zetten, de automatische erkenning van de kwalificaties aan te moedigen en de administratieve procedures te vereenvoudigen.

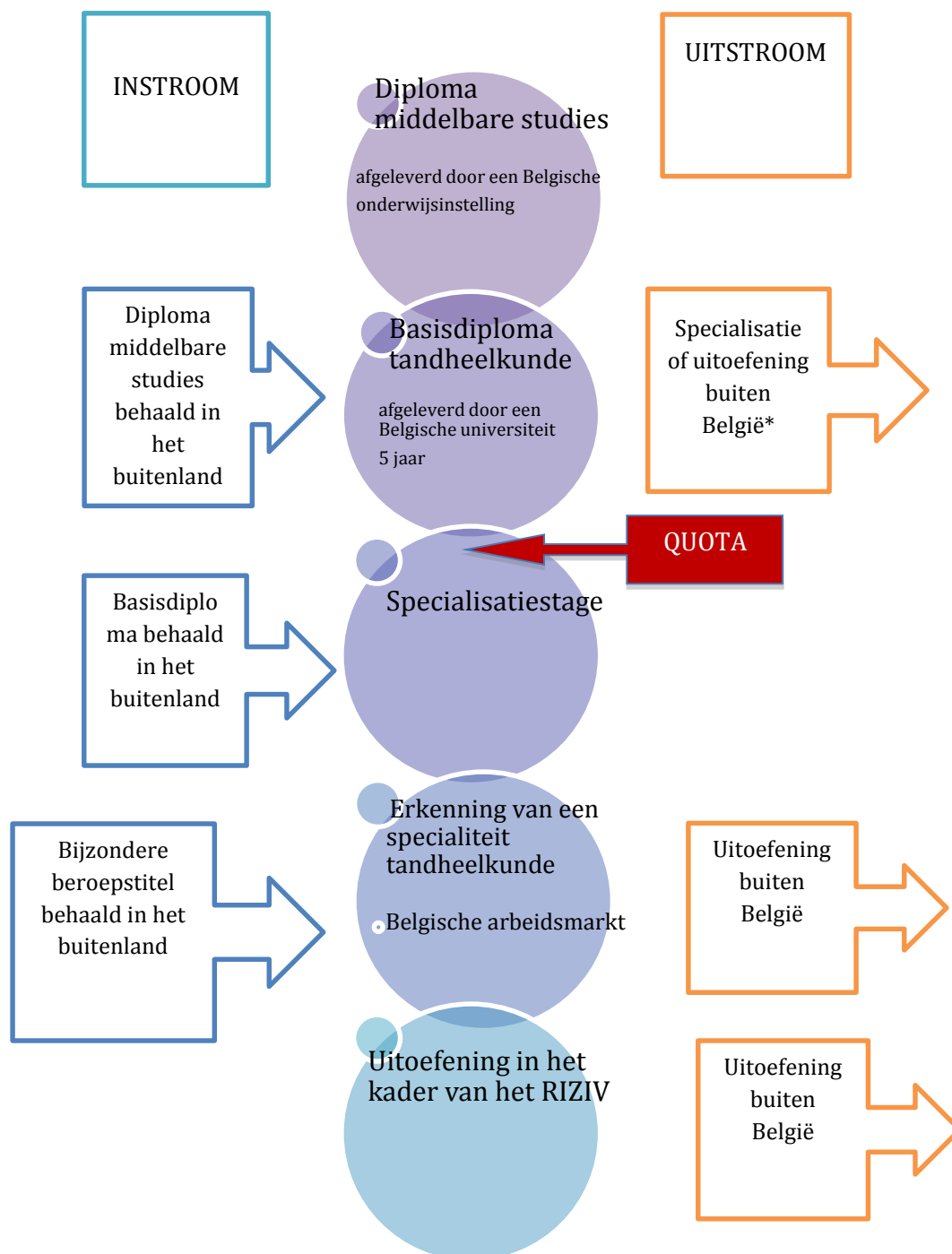
Op 20 november 2013 hebben het Europees Parlement en de Raad **Richtlijn 2013/55/EU** tot wijziging van Richtlijn 2005/36/CE betreffende de erkenning van de beroepskwalificaties goedgekeurd. Die richtlijn werd op 28 december 2013 gepubliceerd in het Publicatieblad van de Europese Unie en trad in werking 20 dagen na publicatie (zijnde 17 januari 2014). De omzettingstermijn bedraagt twee jaar (toe te passen tegen 18 januari 2016).

maar worden niet meegerekend in de contingentering van de tandartsen, aangezien ze geen specialisatie volgen in België.

Figuur 1 geeft een schematische weergave van de mobiliteit bij studenten en beroepsbeoefenaars bij de tandartsen.

Figuur 1. Mobiliteit bij studenten en beroepsbeoefenaars bij de tandartsen.

*Momenteel moeten de studenten die over een basisdiploma tandheelkunde beschikken minimum een specialisatie van één jaar in algemene tandheelkunde volgen om hun beroep in België te mogen uitoefenen in het kader van de *Tandarts : mobiliteit*

Cel Planning van het Aanbod van de Gezondheidszorgberoepen, DG Gezondheidszorg

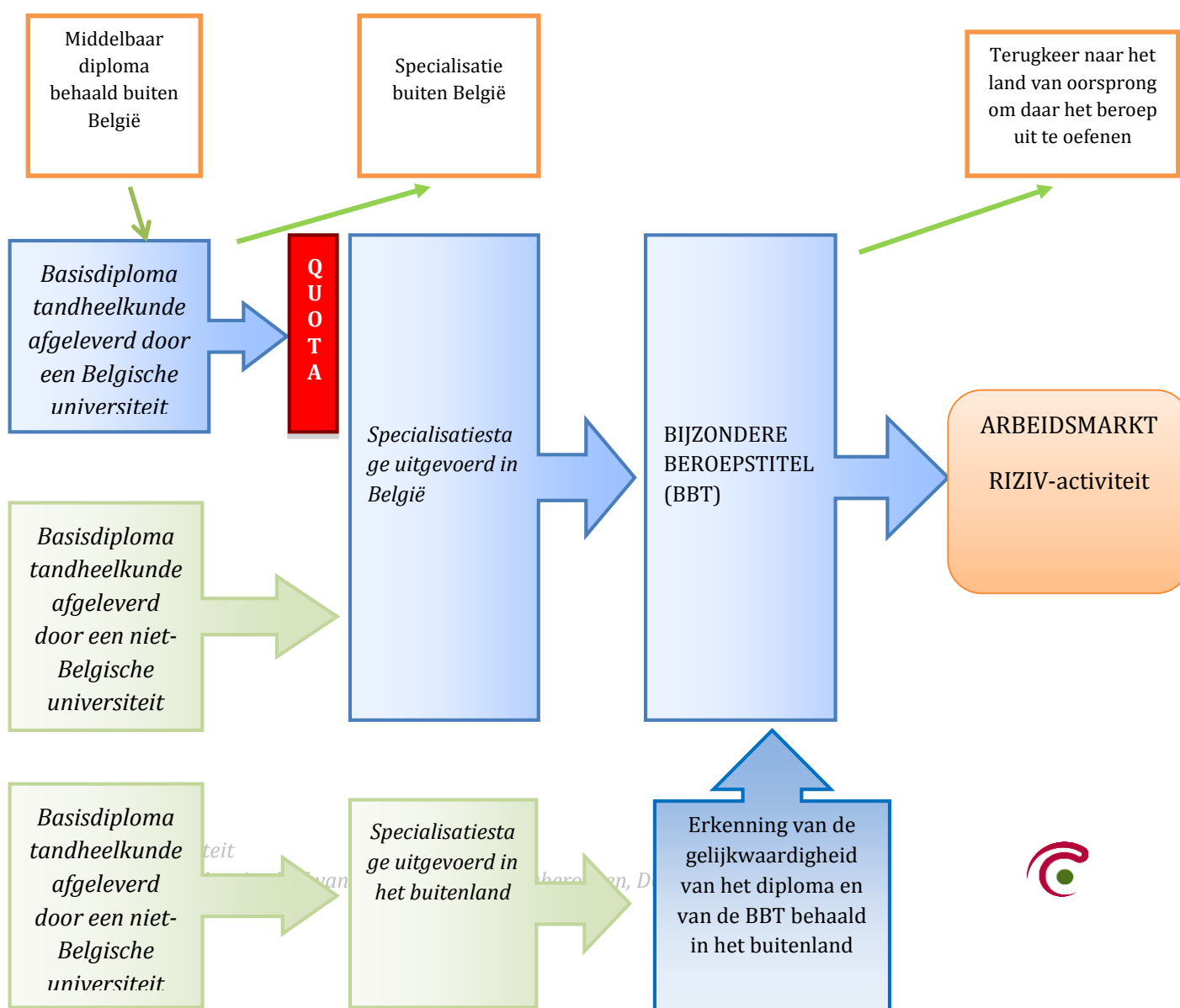
ziekteverzekering. Dat bijkomende jaar is echter niet nodig om het beroep uit te oefenen in Frankrijk, waar de basisopleiding 6 jaar duurt.

Figuur 2 geeft schematisch de inclusie van de mobiliteit bij studenten en beroepsbeoefenaars weer in de quota voor tandartsen.

De groene kaders in het schema illustreren het feit dat er, behalve de toegang die wordt gereguleerd door de quota op de Belgische arbeidsmarkt voor de tandheelkundige praktijk in het kader van de ziekte- en invaliditeitsverzekering, voor de buitenlanders een parallel circuit bestaat, dat niet onder de contingentering valt, om toegang te krijgen tot diezelfde arbeidsmarkt.

De groene pijlen geven de ‘verliezen’ van afgestudeerden weer, die oorspronkelijk hun opleiding kregen in België en vervolgens ofwel hun opleiding voortzetten in het buitenland, ofwel België verlaten nadat ze hun opleiding hebben afgerond.

Figuur 2. Inclusie van de mobiliteit bij studenten en beroepsbeoefenaars in de quota voor tandartsen.

We onderscheiden dus verschillende stromen in de mobiliteit bij studenten en beroepsbeoefenaars afhankelijk van de studiecycli die werden gevolgd (of niet) in België. Die verschillende stromen worden niet op dezelfde manier meegerekend in de quota.

Tabel 1. Invloed van de mobiliteitsstromen bij studenten en beroepsbeoefenaars op de quota.

Mobiliteit bij studenten		
Opleiding	Inclusie in de quota	Toegang tot de Belgische arbeidsmarkt
Basisopleiding gevolgd in België	Ja, maar niet effectief als ze het land verlaten	Ja, buiten het RIZIV
Volledige opleiding (basis + specialisatie) gevolgd in België	Ja	Ja, met RIZIV-activiteit
Professionele mobiliteit		
Specialisatie gevolgd in België	Neen	Ja, met RIZIV-activiteit
Volledige opleiding gevolgd in het buitenland + erkenning van de bijzondere beroepstitel	Neen	Ja, met RIZIV-activiteit

Om te bepalen hoeveel studenten en beroepsbeoefenaars er zich in die verschillende categorieën bevinden, moeten we een beroep doen op de gegevens die werden verzameld door een aantal instanties.

De gegevens van de gemeenschappen hebben betrekking op de (effectieve en gediplomeerde) studenten uit de basisopleiding tandheelkunde.

De gegevens uit het federaal kadaster van de beoefenaars van gezondheidsberoepen leveren informatie over de kandidaten in opleiding van een tandheelkundige specialiteit en over de beroepsbeoefenaars die gemachtigd zijn het beroep in België uit te oefenen.

Tot slot levert de *PlanKad*-koppeling *Tandartsen 2004-2012*, die de gegevens van het kadaster koppelt aan die van het RIZIV en die van Datawarehouse Arbeidsmarkt en Sociale Bescherming, informatie op over de activiteit van de beroepsbeoefenaars in België.

Het is belangrijk om te benadrukken dat de beschikbare gegevens van die drie bronnen complementair zijn.

Wat betreft de mobiliteit bij studenten en beroepsbeoefenaars, is de volgende informatie beschikbaar :

- De **gegevens van Onderwijs** informeren ons over de nationaliteit van de studenten en de gediplomeerden (paragraaf II). In de Franse gemeenschap is het ook mogelijk om te bepalen of het diploma middelbaar onderwijs behaald werd in België of in een ander land.
- De **gegevens van het kadaster** informeren ons over de nationaliteit van de studenten die een stageplan aanvatten in België en die over een basisdiploma beschikken dat werd

afgeleverd door een Belgische universiteit. Het betreft de studenten die onderworpen zijn aan de contingentering (paragraaf III).

- De **gegevens van het kadaster** informeren ons ook over de nationaliteit en het land van oorsprong van het diploma van de beroepsbeoefenaars die gemachtigd zijn om hun beroep in België uit te oefenen (paragraaf IV).
- De **PlanKad-koppeling** geeft informatie over de nationaliteit en het land van oorsprong van het diploma van de actieve beroepsbeoefenaars tewerkgesteld in de gezondheidszorgsector binnen en buiten het kader van de ziekte- en invaliditeitsverzekering. Ze biedt ook informatie over het volume van die activiteit. Het betreft de beroepsbeoefenaars die actief zijn op de Belgische arbeidsmarkt (paragraaf V).

II. Studenten die de basisopleiding tandheelkunde volgen

Onderwijs valt onder de bevoegdheid van de gemeenschappen, die de authentieke bron vormen van de gegevens over het aantal studenten en het aantal gediplomeerden.

We beschikken over het aantal gediplomeerden op basis van de nationaliteit (Belgisch/niet-Belgisch), vanaf opleidingsjaar 2004-2005 voor de Franse gemeenschap en 2007-2008 voor de Vlaamse gemeenschap.

De Franse gemeenschap, geconfronteerd met het fenomeen van de mobiliteit bij studenten (Franse studenten) kent ook het land van oorsprong van het diploma middelbaar onderwijs.

De aantallen studenten in de verschillende tabellen zijn geen exacte weerspiegeling van de mobiliteit aangezien er niet-Belgen in België leven en dus studeren. Ze kunnen dienen als indicator maar zijn overschat.

Naast de 'niet-verblijfhoudende' studenten zijn er ook nog studenten met een buitenlandse nationaliteit die in België verblijven en er studeren. In de statistieken zijn die opgenomen als buitenlandse studenten, hoewel ze hun leven opbouwen in België en ze achteraf waarschijnlijk actief zullen zijn op de Belgische arbeidsmarkt. De gegevens van FOD Economie, KMO, Middenstand en Energie leren ons wat het aandeel buitenlanders is in de Belgische bevolking op 1 januari 2014: 10,9% van de personen die in België verblijven heeft een buitenlandse nationaliteit³. Op 1 januari 2010 hebben van de 1.052.207 buitenlanders die in België verblijven, er 140.227 de Franse nationaliteit (13,3%) en 133.536 de Nederlandse (12,7%)⁴.

De gegevens over de studenten, voor beide gemeenschappen, worden weergegeven op de volgende pagina's.

³ Bijlage 3 geeft de verdeling van de Belgische en niet-Belgische bevolking op basis van de verschillende gewesten.

⁴ Er zijn geen recentere gegevens beschikbaar.

1. Vlaamse gemeenschap

Afgestudeerde studenten in de Vlaamse gemeenschap op basis van de nationaliteit

Tabel 2 geeft de verdeling van het aantal afgestudeerden in de tandheelkunde in het onderwijs van de Vlaamse gemeenschap op basis van de nationaliteit (Belgisch of niet-Belgisch), van opleidingsjaar 2007-2008 tot het jaar 2012-2013.

Tabel 2. Verdeling van de afgestudeerde studenten in de tandheelkunde in de Vlaamse gemeenschap op basis van hun nationaliteit

Jaar	Totaal		Belgisch		buitenlanders	
	Aant	%	Aant	%	Aant	%
2007-2008	69	100,0	60	87,0	9	13,0
2008-2009	75	100,0	63	84,0	12	16,0
2009-2010	100	100,0	93	93,0	7	7,0
2010-2011	87	100,0	79	90,8	8	9,2
2011-2012	102	100,0	86	84,3	16	15,7
2012-2013	110	100,0	96	87,3	14	12,7

Bron : <http://www.ond.vlaanderen.be/onderwijsstatistieken/>

Het percentage studenten dat studies tandheelkunde volgt in de Vlaamse gemeenschap en dat niet de Belgische nationaliteit heeft, schommelt afhankelijk van het jaar van de opleiding tussen 7 en 16%.

2. Franse gemeenschap

Studenten in de Franse gemeenschap op basis van het land van oorsprong van het diploma middelbare studies

Tabel 3 geeft de verdeling van het totale aantal studenten in de eerste cyclus (academische bachelors en kandidaturen) tandheelkunde in het onderwijs van de Franse gemeenschap, op basis van het land van oorsprong van het diploma middelbare studies (België, buitenland, niet gekend), sinds opleidingsjaar 2004-2005 tot het jaar 2012-2013.

Tabel 3. Verdeling van de aantallen studenten in de eerste cyclus in de tandheelkunde in de Franse gemeenschap op basis van het land van de middelbare studies.

JAAR	BELGIE		BUITENLAND		NIET GEKEND		TOTAAL	
	Aant	%	Aant	%	Aant	%	Aant	%
2004-2005	207	66,35	101	32,37	4	1,28	312	100,0
2005-2006	232	63,91	128	35,26	3	0,83	363	100,0
2006-2007	267	63,27	153	36,26	2	0,47	422	100,0
2007-2008	288	66,36	144	33,18	2	0,46	434	100,0
2008-2009	288	65,90	147	33,64	2	0,46	437	100,0
2009-2010	411	62,94	240	36,75	2	0,31	653	100,0
2010-2011	536	55,20	360	37,08	75	7,72	971	100,0
2011-2012	660	51,16	495	38,37	135	10,47	1.290	100,0
2012-2013	661	53,52	449	36,36	125	10,12	1.235	100,0

Bron : Franse gemeenschap

Types onderwijs : academische bachelors en kandidaturen

Het aandeel studenten dat zijn middelbare studies heeft doorlopen in België neemt af bij de studenten in de eerste cyclus (academische bachelors en kandidaturen) tandheelkunde van de Franse gemeenschap, vooral sinds 2010-2011. Het daalt van 66,35% in academiejaar 2004-2005 naar 53,52% in 2012-2013. Dat betekent dat er momenteel in de eerste cyclus tandheelkunde evenveel studenten hun secundair diploma hebben behaald in België als buiten België.

Studenten in de Franse gemeenschap op basis van de nationaliteit

Tabel 4 geeft de evolutie van het aantal inschrijvingen in het eerste jaar tandheelkunde in het onderwijs van de Franse gemeenschap op basis van de nationaliteit van de studenten (België, land van de Europese Unie, andere landen), van opleidingsjaar 2004-2005 tot het jaar 2013-2014.

Tabel 4. Evolutie van de aantallen studenten in het eerste jaar tandheelkunde in het onderwijs van de Franse gemeenschap op basis van de nationaliteit van de studenten.

	BELGIE		Frankrijk		Luxemburg		Rest EU		Europa Buiten EU		Afrika		Amerika		Azië		Andere Niet gekend	TOTAAL
	A	%	A	%	A	%	A	%	A	%	A	%	A	%	A	%	A	A
2004-2005	147	65,63	50	22,32	2	0,89	7	3,13	1	0,45	11	4,91	0	0,00	4	1,79	2	224
2005-2006	156	65,82	49	20,68	3	1,27	15	6,33	1	0,42	7	2,95	0	0,00	5	2,11	1	237
2006-2007	155	60,55	66	25,78	2	0,78	13	5,08	3	1,17	9	3,52	1	3,52	4	1,56	3	256
2007-2008	182	65,47	56	20,14	3	1,08	10	3,60	3	1,08	15	5,40	0	0,00	7	2,52	2	278
2008-2009	177	62,32	64	22,54	2	0,70	12	4,23	5	1,76	14	4,93	0	0,00	9	3,17	1	284
2009-2010	291	61,52	125	26,43	6	1,27	17	3,59	1	0,21	18	3,81	1	3,81	12	2,54	2	473
2010-2011	367	50,90	266	36,89	4	0,55	24	3,33	4	0,55	40	5,55	1	5,55	9	1,25	6	721
2011-2012	452	48,03	372	39,53	10	1,06	37	3,93	4	0,43	43	4,57	3	4,57	18	1,91	2	941
2012-2013	451	57,31	231	29,35	5	0,64	25	3,18	2	0,25	46	5,84	4	5,84	22	2,80	1	787
2013-2014*	465	62,00	198	26,40	7	0,93	19	2,53	5	0,67	32	4,27	4	4,27	20	2,67	0	750

Bron : cref.be

*voorlopige gegevens

De totale aantallen in het eerste jaar zijn verdrievoudigd tussen 2004 en 2013 : het aantal studenten die zijn ingeschreven in het eerste jaar tandheelkunde stijgt van 224 naar 750. Het is vanaf 2009 dat dat aantal sterk toeneemt.

Van de aantallen in het eerste jaar tandheelkunde in de Franse gemeenschap schommelt het aandeel niet-Belgische studenten van 2004-2005 tot 2009-2010, vervolgens neemt het sterk toe in 2010-2011 en 2011-2012, om vervolgens af te nemen.

Globaal beschouwd zijn 4 studenten op 10 in het eerste jaar geen Belg.

Het zijn voornamelijk Fransen die hun studies tandheelkunde komen volgen in België. Van 50 ingeschrevenen in het eerste jaar in 2004-2005, ging het naar 198 in 2013-2014.

Academiejaar 2011-2012 was het recordjaar, met 372 Franse studenten in het eerste jaar.

Het aandeel studenten met de andere nationaliteiten schommelt van jaar tot jaar, en daarin valt geen specifieke trend waar te nemen.

De Franse gemeenschap, geconfronteerd met een steeds grotere mobiliteit bij studenten in verschillende types opleidingen, heeft in 2006 een decreet uitgevaardigd dat de toegang van de 'niet-verblijfhoudende' studenten beperkt in bepaalde studierichtingen⁵.

⁵ Het decreet « niet-verblijfhouders » van 16 juni 2006 van de Franse gemeenschap wil het aandeel niet-verblijvende studenten beperken tot 30% van het aantal voor het eerst ingeschrevenen van het voorafgaande jaar. Om niet in tegenspraak te zijn met het Europees Gerechtshof, is die beperking van de mobiliteit enkel gerechtvaardigd als ze kadert in de doelstelling van de bescherming van de volksgezondheid.

De Franse Gemeenschap keurde het decreet van 12 juli 2012 goed waarbij de cursussen geneeskunde en tandheelkunde worden opgenomen in het stelsel dat werd ingesteld door het decreet van 16 juni 2006 tot regeling van het aantal studenten in sommige cursussen van de eerste cyclus van het hoger onderwijs. Die wetgeving heeft tot doel het aantal niet-verblijfhoudende ingeschrevenen tot 30% te beperken.

De restrictieve gevolgen van dat decreet op de aantallen niet-Belgische studenten in de tandheelkunde zijn merkbaar zodra het wordt toegepast. Het aandeel niet-verblijfhoudende studenten, hoofzakelijk Europeanen, is inderdaad sterk afgenomen : het ging van bijna 40% tot zelfs 50% vóór de toepassing naar 30% erna.

Wat de afgestudeerden in de tandheelkunde betreft, zullen de gevolgen van dat decreet merkbaar zijn vanaf 2017.

Tabel 5 geeft de verdeling van het totale aantal studenten in de tweede cyclus (master) tandheelkunde in het onderwijs van de Franse gemeenschap op basis van de nationaliteit van de studenten (België, andere landen van de Europese Unie, en landen buiten de Europese Unie), vanaf opleidingsjaar 2009-2010 tot het jaar 2012-2013.

Tabel 5. Verdeling van de aantallen studenten in het eerste jaar van de tweede cyclus (master) tandheelkunde in de Franse gemeenschap op basis van de nationaliteit van de studenten.

	BELGIE		EU		Buiten EU		TOTAAL	
	A	%	A	%	A	%	A	%
2009-2010	42	67,74	19	30,65	1	1,61	62	100,00
2010-2011	42	71,19	15	25,42	2	3,39	59	100,00
2011-2012	56	74,67	16	21,33	3	4,00	75	100,00
2012-2013	73	62,93	39	33,62	4	3,45	116	100,00

Bron : cref.be

Het aandeel niet-Belgische studenten in de tweede cyclus is kleiner dan in de eerste.

De grote cohortes buitenlanders in de jaren 2010- 2011 en 2011-2012, het jaar voorafgaand aan het decreet “niet-inwoners”, zijn nog niet meegerekend bij de aantallen studenten in de master.

Gediplomeerde studenten in de Franse gemeenschap op basis van de nationaliteit

Tabel 6 geeft de verdeling van het totale aantal gediplomeerde studenten tandheelkunde in het onderwijs van de Franse gemeenschap, op basis van de nationaliteit van de studenten (Belg, buitenlander uit de Europese Unie, waaronder de Fransen, buitenlander van buiten de Europese Unie), van 1997 tot 2012.

Tabel 6. Verdeling van de studenten met een diploma tandheelkunde in de Franse gemeenschap op basis van hun nationaliteit.

JAAR DIPLOMA	NATIONALITEIT									
	TOTAAL		Belgisch		Buitenlander EU		Frans		Buitenlander niet-EU	
	Aant	%	Aant	%	Aant	Aant	Aant	%	Aant	%
1995-1996	111	100,0	66	59,46	25	22,5	17	15,3	20	18,0
1996-1997	103	100,0	64	62,14	19	18,4	10	9,7	20	19,4
1997-1998	96	100,0	57	59,38	26	27,1	17	17,7	13	13,5
1998-1999	112	100,0	75	66,96	27	24,1	21	18,8	10	8,9
1999-2000	127	100,0	59	46,46	52	40,9	37	29,1	16	12,6
2000-2001	121	100,0	71	58,68	43	35,5	38	31,4	7	5,8
2001-2002	80	100,0	50	62,50	26	32,5	19	23,8	4	5,0
2002-2003	69	100,0	50	72,46	14	20,3	11	15,9	5	7,2
2003-2004	66	100,0	45	68,18	17	25,8	15	22,7	4	6,1
2004-2005	53	100,0	36	67,92	16	30,2	12	22,6	1	1,9
2005-2006	69	100,0	46	66,67	14	20,3	11	15,9	9	13,0
2006-2007	55	100,0	40	72,73	14	25,5	8	14,5	1	1,8
2007-2008	62	100,0	43	69,35	13	21,0	8	12,9	6	9,7
2008-2009	80	100,0	55	68,75	18	22,5	17	21,3	7	8,8
2009-2010	68	100,0	43	63,24	18	26,5	17	25,0	7	10,3
2010-2011	59	100,0	39	66,10	19	32,2	18	30,5	1	1,7
2011-2012	61	100,0	41	67,21	16	26,2	14	23,0	4	6,6
2012-2013	71	100,0	55	77,46	15	21,1	15	21,1	1	1,4

Bron : cref.be

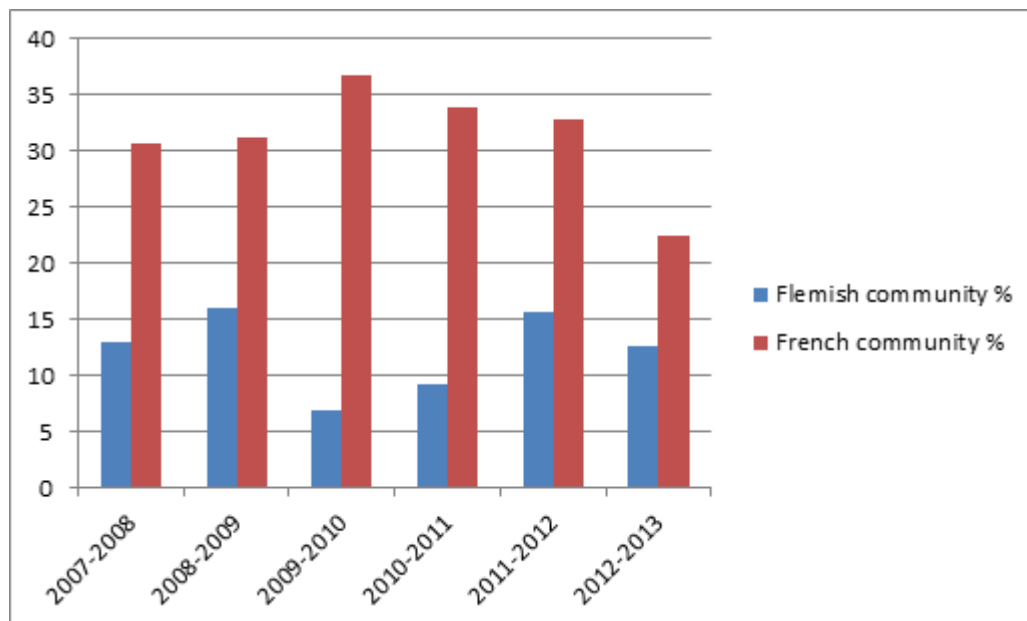
Het aandeel Belgische studenten met een diploma tandheelkunde in het onderwijs van de Franse gemeenschap schommelt tussen twee derde en drie vierde van het globale aantal tussen 1995 en 2012.

Van de niet-Belgische studenten uit een land van de Europese Unie, zijn de Fransen het talrijkst, vooral sinds 2008-2009.

3. Evolutie van het aantal buitenlandse studenten met een diploma tandheelkunde in de Vlaamse en de Franse gemeenschap

Figuur 1 : Evolutie van het percentage niet-Belgen met een diploma tandheelkunde van 2007-2008 tot 2012-2013 in de universiteiten van de Franse gemeenschap en van de Vlaamse gemeenschap

Het aandeel niet-Belgen met een diploma tandheelkunde in de Vlaamse gemeenschap blijft lager dan het aandeel dat werd vastgesteld in de Franse gemeenschap : het varieert van 5 tot 15%, terwijl dat aandeel in de Franse gemeenschap schommelt tussen 20 en 35%.

III. Beroepsbeoefenaars opgenomen in de contingentering van de tandheelkundige specialisaties in België

De federale databank van de beoefenaars van de gezondheidszorgberoepen, beter gekend als het « kadaster », waarvoor FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu de authentieke bron vormt, informeert ons over de nationaliteit van de studenten die een stageplan aanvatten in België, en over een basisdiploma tandheelkunde beschikken, afgeleverd door een Belgische universiteit. Het betreft de studenten die onderworpen zijn aan de contingentering.

De onderstaande gegevens werden gehaald uit het kadaster op 14/12/2014. De datum van de extractie kan de cijferresultaten beïnvloeden. De nationaliteit die wordt vermeld in de onderstaande tabellen is namelijk degene die geregistreerd werd op het ogenblik van de extractie. Het gaat dus niet altijd om de nationaliteit op het ogenblik dat het diploma werd uitgereikt, indien de beroepsbeoefenaar veranderd is van nationaliteit.

De onderstaande tabellen geven, voor beide gemeenschappen, het aantal diploma's en het aantal stageplannen weer, verdeeld op basis van de nationaliteit van de persoon (België, Frankrijk, Nederland, Roemenië, andere), voor het totaal van de jaren 2007 tot 2013.

1. Vlaamse gemeenschap

Tabel 7. Aantal diploma's van de Nederlandstalige Belgische universiteiten 2007-2013 en stageplannen aangevat vanaf 2007 inbegrepen in de contingentering, per nationaliteit.

TOTAAL 2007-2013							
Nationaliteit van de persoon	Aantal diploma's		Aantal stageplannen		Verschil		Opleiding stopgezet
	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal
België	549	92,0	507	97,9	42	53,2	2
Frankrijk	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Nederland	26	4,4	3	0,6	23	29,1	0
Roemenië	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Luxemburg, Liechtenstein en Malta	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Andere	22	3,7	8	1,5	14	17,7	0
TOTAAL	597	100,0	518	100,0	79	100,0	2

Bron : extractie uit het kadaster van 14/12/2014.

Tijdens de periode 2007-2013 hebben de Vlaamse universiteiten 597 diploma's uitgereikt. Daarvan werden er 26 uitgereikt aan inwoners met de Nederlandse nationaliteit (4,4% van alle Nederlandstalige gediplomeerden). Daarvan hebben er slechts 3 een stageplan ingediend in België (zijnde 0,6% van het totale aantal ingediende stageplannen voor dezelfde periode).

Van de andere gediplomeerden met een buitenlandse nationaliteit dient ongeveer een derde een stageplan in.

Globaal bekeken werd sinds 2007 ongeveer 8% van de diploma's van de Vlaamse universiteiten uitgereikt aan niet-Belgische studenten. Het aandeel stageplannen dat vanaf 2007 werd aangevat door niet-Belgische studenten bedraagt 2%. Dat betekent dat er maar weinig niet-Belgische afgestudeerden worden meegerekend in de contingentering van de tandartsen.

De tabellen opgesplitst per jaar zijn opgenomen in bijlage 1.

2. Franse gemeenschap

Tabel 8. Aantal diploma's van de Franstalige Belgische universiteiten 2007-2013 en stageplannen die werden aangevat vanaf 2007 inbegrepen in de contingentering, per nationaliteit.

TOTAAL 2007-2013							
Nationaliteit van de persoon	Aantal diploma's		Aantal stageplannen		Verschil		Opleiding stopgezet
	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	
België	330	74	265	78	65	61	3
Frankrijk	89	20	58	17	31	29	7
Nederland	0	0	0	0	0	0	0
Roemenië	0	0	0	0	0	0	0
Luxemburg, Liechtenstein en Malta	3	1	1	0	2	2	0
Andere	23	5	14	4	9	8	0
TOTAAL	445	100	338	100	107	100	10

Bron : extractie uit het kadaster van 14/12/2014.

Tijdens de periode 2007-2013 hebben de Franstalige universiteiten 89 diploma's uitgereikt aan inwoners met de Franse nationaliteit (20% van alle gediplomeerden van de Franstalige universiteiten). Daarvan hebben er 31 geen specialisatieopleiding aangevat in België, terwijl er 58 een stageplan hebben ingediend (zijnde 17% van het totale aantal stageplannen dat werd ingediend tijdens dezelfde periode).

Van de andere gediplomeerden met een buitenlandse nationaliteit (26 personen) dienen er 15 een stageplan in.

Globaal bekeken werd sinds 2007 26% van de diploma's aan de Franstalige universiteiten uitgereikt aan niet-Belgische studenten. Het aandeel stageplannen dat vanaf 2007 werd aangevat door niet-Belgische studenten bedraagt 22% van het totale aantal stages. Die worden meegerekend in de contingentering.

Als we beide gemeenschappen vergelijken, stellen we dus vast dat in de Franse gemeenschap het aandeel gediplomeerden met een buitenlandse nationaliteit hoger ligt dan in de Vlaamse gemeenschap. Het aandeel buitenlandse gediplomeerden die hun stageplan in België werden aangevat is groter in de Franse gemeenschap, zonder dat dezelfde aandelen als bij de artsen worden gehaald⁶.

De tabellen opgesplitst per jaar zijn opgenomen in bijlage 2.

⁶ Zie wat dat betreft de nota *Artsen : internationale mobiliteit*.

Tandarts : mobiliteit

Cel Planning van het Aanbod van de Gezondheidszorgberoepen, DG Gezondheidszorg

IV. Beroepsbeoefenaars die gemachtigd zijn om hun beroep uit te oefenen in België

1. Inleiding

De federale databank van de beoefenaars van de gezondheidszorgberoepen, beter gekend als het « kadaster », waarvoor FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu de authentieke bron vormt, registreert de gezondheidsbeoefenaars die hun beroep mogen uitoefenen in België.

Het betreft hier de tandartsen die gemachtigd zijn om de tandheelkunde in België uit te oefenen en van wie het diploma werd geïssueerd door de bevoegde instanties.

De basisstudies tandheelkunde duren 5 jaar. Het behaalde diploma biedt geen toelating om het beroep uit te oefenen in België in het kader van de ziekte- en invaliditeitsverzekering. Om patiënten getuigschriften te mogen bezorgen die recht geven op terugbetaling door het RIZIV, moet de gediplomeerde in de tandheelkunde zijn opleiding vervolledigen door een van de volgende drie bijzondere beroepstitels te behalen :

- Algemene tandheelkunde (1 jaar)
- Parodontologie (3 jaar)
- Orthodontie (4 jaar)

Het is de toegang tot die titels die onderworpen is aan contingentering voor de studenten met een diploma tandheelkunde uitgereikt door een Belgische universiteit.

2. Bijzondere beroepstitels

Algemeen tandarts

Deze titel werd ingevoerd bij *ministerieel besluit van 29 maart 2002 tot vaststelling van de criteria voor de erkenning van beoefenaars van de tandheelkunde, houders van de bijzondere beroepstitel van algemeen tandarts.*

Het besluit is in werking getreden op **1 juni 2002**.

- De tandartsen die op 1 juni 2002 de toelating hadden om in België de tandheelkunde uit te oefenen, verwierven de bijzondere beroepstitel van algemeen tandarts.

Het grootste deel van de algemeen tandartsen werd op dat moment erkend.

- De studenten die op 1 juni 2002 al een opleiding hadden aangevat met het oog op het behalen van het diploma van 'tandarts' of 'licencié en science dentaire' (= opleiding van 5 jaar), konden na het behalen van het diploma de bijzondere beroepstitel van algemeen tandarts verkrijgen.

Tandarts : mobiliteit

Cel Planning van het Aanbod van de Gezondheidszorgberoepen, DG Gezondheidszorg

- Vanaf 1 juni 2002 : de opleiding duurt 5 jaar voor het verkrijgen van het diploma van tandarts (master in de tandheelkunde) + 1 jaar voor het verkrijgen van de beroepstitel van algemeen tandarts.

Vanaf academiejaar 2002 – 2003 moesten de nieuwe studenten dus een opleiding van 6 jaar volgen i.p.v. 5 jaar om de beroepstitel van algemeen tandarts te verkrijgen.

Tandarts-specialist in de orthodontie

Deze titel werd ingevoerd bij *ministerieel besluit van 28 mei 2001 tot vaststelling van de bijzondere criteria voor de erkenning van de beoefenaars van de tandheelkunde, houders van de bijzondere beroepstitel van tandarts-specialist in de orthodontie, alsook van stagemeesters en stagediensten in de orthodontie.*

Het besluit is in werking getreden op **1 juni 2002**.

- De tandartsen die op 1 juni 2002 de toelating hadden om in België de tandheelkunde uit te oefenen, konden bij de bevoegde erkenningscommissie een aanvraag indienen voor het verwerven van de bijzondere beroepstitel van tandarts-specialist in de orthodontie.

Komen in aanmerking voor de erkenning:

1° De tandheelkundigen - houders van een universitaire titel van specialist in de orthodontie

Dat is het grootste deel van de eerste erkende orthodontisten, periode 2002 – 2003.

2° De tandheelkundigen die op 1 januari 2014 het specialisme exclusief uitoefenden en die volgens de Erkenningscommissie een bekwaamheid hebben verworven die gelijkgesteld kan worden met de nodige opleidingscriteria voor het verwerven van de bijzondere beroepstitel. De toetsing, met inbegrip van de eventuele hertoetsing, moet ten laatste op 14 november 2017 gebeuren.

Nadien zal er geen enkele andere orthodontist meer op deze manier erkend worden. Het gaat om maar enkele gevallen.

- De tandheelkundigen die op 1 juni 2002 reeds een universitaire opleiding tandheelkunde hadden aangevat, konden bij de Erkenningscommissie een aanvraag indienen om hun reeds doorlopen stage geldig te laten verklaren en de overblijvende stage af te werken.
- Vanaf 1 juni 2002 : de opleiding duurt 5 jaar voor het verkrijgen van het diploma van tandarts (master in de tandheelkunde) + 4 jaar voor het verkrijgen van de beroepstitel van orthodontist.

Tandarts-specialist in de parodontologie

Deze titel werd ingevoerd bij *ministerieel besluit van 27 juli 2001 tot vaststelling van de bijzondere criteria voor de erkenning van beoefenaars van de tandheelkunde, houders van de bijzondere beroepstitel van tandarts-specialist in de parodontologie, alsook van stagemeeesters en stagediensten in de parodontologie.*

Het besluit is in werking getreden op **1 juni 2002**

- De tandheelkundigen die op 1 juni 2002 de toelating hadden om in België de tandheelkunde uit te oefenen, konden bij de bevoegde erkenningscommissie een aanvraag indienen voor het verwerven van de bijzondere beroepstitel van tandarts-specialist in de parodontologie.
- De tandheelkundigen die op 1 juni 2002 al een universitaire opleiding tandheelkunde in België hadden aangevat, konden bij de Erkenningscommissie een aanvraag indienen om hun reeds doorlopen stage geldig te laten verklaren en de overblijvende stage af te werken.
- Vanaf 1 juni 2002 : de opleiding duurt 5 jaar voor het verkrijgen van het diploma van tandarts (master in de tandheelkunde) + 3 jaar voor het verkrijgen van de beroepstitel van tandarts-specialist in de parodontologie.

3. Gegevens over de mobiliteit aanwezig in het kadaster

Het « kadaster » bevat verschillende gegevens die verband houden met de mobiliteit van de beroepsbeoefenaars die hun beroep mogen uitoefenen in België :

- de nationaliteit van de beroepsbeoefenaars ;
- het land van oorsprong van hun diploma('s) ;
- de domiciliëring van de beroepsbeoefenaars in en buiten België.

De volgende paragrafen geven de verdeling weer van de tandartsen op basis van verschillende criteria die verband houden met de mobiliteit.

De vermelde gegevens komen ofwel uit de jaarstatistieken, ofwel uit een specifieke selectie. Ze werden dus op verschillende momenten uit het « kadaster » gehaald, wat een invloed kan hebben op de cijferresultaten. Zo is de « nationaliteit » die beschikbaar is op het ogenblik van de extractie niet altijd degene die werd geregistreerd op het ogenblik dat het diploma werd uitgereikt, als de beroepsbeoefenaar van nationaliteit is veranderd. De duur van de administratieve verwerking van de individuele dossiers kan ook ten grondslag liggen aan een klein verschil tussen de aantallen die geselecteerd werden op twee verschillende datums.

4. Verdeling van de tandartsen die hun beroep mogen uitoefenen, op basis van hun nationaliteit

Deze paragraaf geeft de verdeling van de tandartsen die gedomicilieerd zijn in België, op basis van hun nationaliteit.

De selectie van gegevens uit het « kadaster » stemt overeen met die van de jaarstatistieken⁷ :

- De tandarts moet "geïntegreerd" zijn in de Kruispuntbank Sociale Zekerheid (KSZ), m.a.w. op basis van naam, voornaam, geslacht en geboortedatum herkenbaar zijn in de KSZ, een geldig rijksregisternummer⁸ hebben, en moet in leven zijn op 31/12/2014 ;
- De erkenning en het visum van de tandarts moeten geldig zijn op 31/12/2014 ;
- De tandarts moet wettelijk gedomicilieerd zijn in België op 31/12/2014.

Tabel 9 geeft het aantal en het percentage erkende tandartsen en kandidaten in opleiding, gedomicilieerd in België, met de Belgische en de buitenlandse nationaliteit op 31/12/2014.

Tabel 9. Aantal en percentage erkende tandartsen en kandidaten in opleiding, met de Belgische en de buitenlandse nationaliteit, op 31/12/2014, voor de tandartsen die in België gedomicilieerd zijn

	Nationaliteit							
	TOTAAL		Belg		EU (buiten Be)		Niet-EU	
	A	%	A	%	A	%	A	%
Erkende algemeen tandartsen	8.235	100,0	7.804	94,8	395	4,8	36	0,4
Erkende orthodontisten	441	100,0	421	95,5	18	4,1	2	0,5
Erkende parodontologen	165	100,0	154	93,3	10	6,1	1	0,6
Kandidaat-algemeen tandartsen	171	100,0	146	85,4	17	9,9	8	4,7
Kandidaat-orthodontisten	43	100,0	34	79,1	8	18,6	1	2,3
Kandidaat-parodontologen	31	100,0	26	83,9	4	12,9	1	3,2
Tandartsen zonder erkenning	174	100,0	68	39,0	99	56,9	7	4,0
TOTAAL	9.251	100,0	8.645	93,4	550	5,9	56	0,6

Bron : jaarstatistieken van de beoefenaars van gezondheidszorgberoepen in België, 2014
Extractie uit het kadaster van 31/03/2015.

Het aandeel tandartsen met de buitenlandse nationaliteit bedraagt 5,2% voor de algemeen tandartsen, 4,5% voor de orthodontisten en 6,7% voor de parodontologen. De beroepsbeoefenaars met een Europese nationaliteit zijn het talrijkst onder de buitenlanders.

Het aandeel kandidaten in opleiding met de buitenlandse nationaliteit bedraagt 14,6% voor de algemeen tandartsen, 20,9 % voor de orthodontie, en 16,1% voor de parodontologie.

⁷ Jaarstatistieken van de beoefenaars van gezondheidszorgberoepen in België 2014 (mei 2015), publicatie van de Cel Planning van het aanbod van de gezondheidszorgberoepen. Beschikbaar op:

[Http://www.gezondheid.belgie.be/hwf](http://www.gezondheid.belgie.be/hwf) --> Publicaties.

⁸ Er werd geen rekening gehouden met de "bis"-nummers (voor de buitenlanders).

Tandarts : mobiliteit

Cel Planning van het Aanbod van de Gezondheidszorgberoepen, DG Gezondheidszorg

De percentages niet-Belgen liggen dus drie à vier keer hoger bij de tandartsen in opleiding ten opzichte van de gediplomeerde tandartsen. Hun oorsprong is hoofdzakelijk Europees.

Tabel 10 bevat gegevens die vergelijkbaar zijn met die uit tabel 9, maar berekend voor alle tandartsen die hun beroep mogen uitoefenen en kandidaten in opleiding, gedomicilieerd in en buiten België. Het aantal ligt dus hoger.

Tabel 10. Aantal en percentage erkende tandartsen en kandidaten in opleiding, met de Belgische en de buitenlandse nationaliteit, op 31/12/2014, voor de tandartsen die gedomicilieerd zijn in en buiten België

	Nationaliteit									
	TOTAAL		Belg		EU (zonder België)		Buiten EU		Niet gekend	
	A	%	A	%	A	%	A	%	A	%
Erkende algemeen tandartsen	8.901	100	8.143	91,5	686	7,7	62	0,7	10	0,1
Erkende orthodontisten	482	100	437	90,7	40	8,3	3	0,6	2	0,4
Erkende parodontologen	175	100	159	90,9	15	8,6	1	0,6	0	0,0
Kandidaat-algemeen tandartsen	174	100	147	84,5	19	10,9	8	4,6	0	0,0
Kandidaat-orthodontisten	43	100	34	79,1	8	18,6	1	2,3	0	0,0
Kandidaat-parodontologen	31	100	26	83,9	4	12,9	1	3,2	0	0,0
Tandartsen zonder erkenning	651	100	176	27,0	404	62,1	44	6,8	27	4,1
TOTAAL	10.448	100	9.114	87,2%	1.175	11,2	120	1,1	39	0,4

Bron : extractie uit het kadaster

De verschillen tussen tabellen 9 en 10 liggen vooral bij de aantallen erkende algemeen tandartsen en bij de tandartsen zonder erkenning.

De erkende algemeen tandartsen die niet gedomicilieerd zijn in België (8.901-8.235) zijn voor de helft Belgen (339) en voor de helft niet-Belgen (327). De eersten hebben waarschijnlijk het land verlaten of werken net over de grens, terwijl de tweede groep waarschijnlijk tandartsen zijn die uit het buitenland zijn gekomen om hun beroep uit te oefenen in België.

De tandartsen zonder erkenning die niet gedomicilieerd zijn in België (651-174) zijn voor ongeveer een kwart Belgen (108) en voor drie vierde niet-Belgen (369). Die laatste groep bestaat waarschijnlijk uit een deel van de niet-verblijfhoudende studenten die tandheelkunde zijn komen studeren in België om vervolgens terug te keren naar hun land om hun beroep uit te oefenen zonder een specialisatie gevolgd te hebben in België.

5. Verdeling van de tandartsen op basis van hun land van oorsprong

Deze paragraaf geeft de verdeling van de tandartsen die gedomicilieerd zijn in België of in het buitenland, op basis van hun Belgische of buitenlandse (niet-Belgische houders van een diploma behaald in het buitenland) oorsprong.

De gegevens werden gehaald uit het « kadaster » op 06/05/2015.

De onderstaande tabel geeft het aantal en het percentage tandartsen van Belgische en buitenlandse (**niet-Belgische houders van een diploma behaald in het buitenland**) oorsprong, van 2003 tot 2014, verdeeld op basis van het type erkenning (algemeen tandartsen, parodontologen, orthodontisten en zonder erkenning).

De categorie « zonder erkenning » omvat de tandartsen die enkel het basisdiploma behaalden.

De drie grafieken tonen verschillende evoluties :

- Het aantal tandartsen van Belgische afkomst, van 2003 tot 2014, volgens het type erkenning;
- Het aantal tandartsen van buitenlandse afkomst, van 2003 tot 2014, volgens het type erkenning;
- De percentages tandartsen van Belgische en buitenlandse afkomst, van 2003 tot 2014, volgens het type erkenning.

Tabel 11. Aantal en percentage tandartsen van Belgische en buitenlandse afkomst, volgens het type erkenning (algemeen tandartsen, orthodontisten, parodontologen en zonder erkenning), van 2003 tot 2014.

	AFKOMST	Algemeen tandartsen		Orthodontisten		Parodontologen		Zonder erkenning		TOTAAL	
		Aant	%	Aant	%	Aant	%	Aant	%	Aant	%
2003	Belgisch	7.719	98,8	211	99,5	41	97,6	447	95,3	8.418	98,7
	buitenlands	91	1,2	1	0,5	1	2,4	22	4,7	115	1,3
	TOTAAL	7.810	100,0	212	100,0	42	100,0	469	100,0	8.533	100,0
2004	Belgisch	7.712	98,7	300	99,3	65	98,5	395	93,6	8.472	98,5
	buitenlands	100	1,3	2	0,7	1	1,5	27	6,4	130	1,5
	TOTAAL	7.812	100,0	302	100,0	66	100,0	422	100,0	8.602	100,0
2005	Belgisch	7.731	98,6	339	98,8	92	98,9	372	93,5	8.534	98,4
	buitenlands	107	1,4	4	1,2	1	1,1	26	6,5	138	1,6
	TOTAAL	7.838	100,0	343	100,0	93	100,0	398	100,0	8.672	100,0
2006	Belgisch	7.787	98,5	350	98,9	101	98,1	424	93,8	8.662	98,3
	buitenlands	118	1,5	4	1,1	2	1,9	28	6,2	152	1,7
	TOTAAL	7.905	100,0	354	100,0	103	100,0	452	100,0	8.814	100,0
2007	Belgisch	7.919	98,3	391	98,7	114	98,3	321	92,8	8.745	98,1
	buitenlands	138	1,7	5	1,3	2	1,7	25	7,2	170	1,9
	TOTAAL	8.057	100,0	396	100,0	116	100,0	346	100,0	8.915	100,0
2008	Belgisch	8.001	98,0	405	98,8	121	97,6	339	91,9	8.866	97,8
	buitenlands	162	2,0	5	1,2	3	2,4	30	8,1	200	2,2
	TOTAAL	8.163	100,0	410	100,0	124	100,0	369	100,0	9.066	100,0
2009	Belgisch	8.055	97,8	415	98,6	126	96,2	403	91,6	8.999	97,6
	buitenlands	177	2,2	6	1,4	5	3,8	37	8,4	225	2,4
	TOTAAL	8.232	100,0	421	100,0	131	100,0	440	100,0	9.224	100,0
2010	Belgisch	8.113	97,5	420	98,1	135	96,4	440	92,1	9.108	97,3
	buitenlands	204	2,5	8	1,9	5	3,6	38	7,9	255	2,7
	TOTAAL	8.317	100,0	428	100,0	140	100,0	478	100,0	9.363	100,0
2011	Belgisch	8.185	97,0	427	97,3	141	95,9	467	90,7	9.220	96,6
	buitenlands	255	3,0	12	2,7	6	4,1	48	9,3	321	3,4
	TOTAAL	8.440	100,0	439	100,0	147	100,0	515	100,0	9.541	100,0
2012	Belgisch	8.269	96,4	440	97,3	151	96,2	480	84,5	9.340	95,8
	buitenlands	308	3,6	12	2,7	6	3,8	88	15,5	414	4,2
	TOTAAL	8.577	100,0	452	100,0	157	100,0	568	100,0	9.754	100,0
2013	Belgisch	8.348	95,8	453	96,4	161	95,8	520	78,1	9.482	94,7
	buitenlands	364	4,2	17	3,6	7	4,2	146	21,9	534	5,3
	TOTAAL	8.712	100,0	470	100,0	168	100,0	666	100,0	10.016	100,0
2014	Belgisch	8.445	94,9	462	95,9	170	96,0	571	68,8	9.648	92,8
	buitenlands	457	5,1	20	4,1	7	4,0	259	31,2	743	7,2

TOTAAL	8.902	100,0	482	100,0	177	100,0	830	100,0	10.391	100,0
--------	-------	-------	-----	-------	-----	-------	-----	-------	--------	-------

Bron: Extractie uit het kadaster van 06/05/2015.

Buitenlandse afkomst = niet-Belgische houders van een diploma behaald in het buitenland.

Het totaal aantal tandartsen dat zijn beroep mag uitoefenen in België neemt toe sinds 2003. Het stijgt van 8.533 tandartsen in 2003 naar 10.391 tandartsen die het beroep mogen uitoefenen in 2014, dat is een stijging met 22%. Die stijging geldt zowel voor de algemeen tandartsen als voor de specialisten in de orthodontie of in de parodontologie, ongeacht of ze van Belgische of van buitenlandse afkomst zijn.

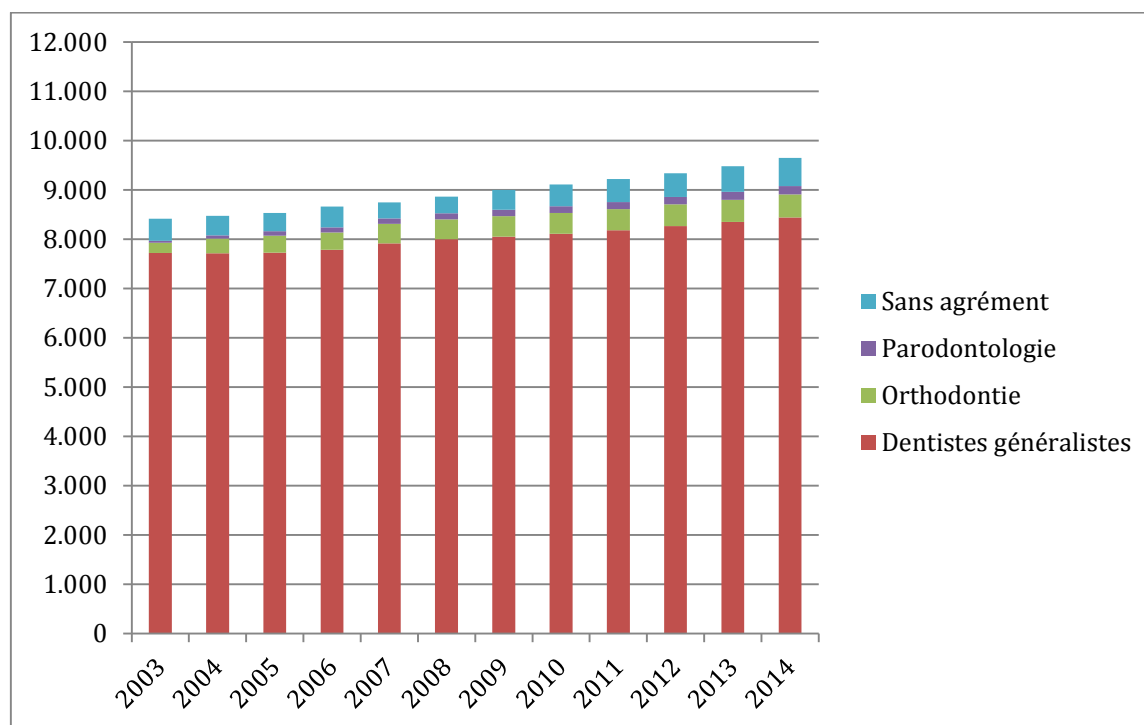
Het percentage tandartsen (alle categorieën samen) van buitenlandse afkomst neemt voortdurend toe: van 1,3% (zijnde 115 individuen) in 2003, tot 7,2% (zijnde 743 individuen) in 2014.

Die stijging is vooral uitgesproken bij de tandartsen zonder erkenning : het percentage tandartsen zonder erkenning van buitenlandse afkomst neemt eveneens toe en gaat van 4,7% in 2003 naar 31,2% in 2014.

De stijging van dat aandeel is duidelijk minder uitgesproken bij de bijzondere beroepstitels, ook al gaat de evolutie ook in stijgende lijn.

De onderstaande grafieken illustreren die evoluties.

Figuur 7. Evolutie van het aantal tandartsen van Belgische afkomst, van 2003 tot 2014, volgens het type erkenning.

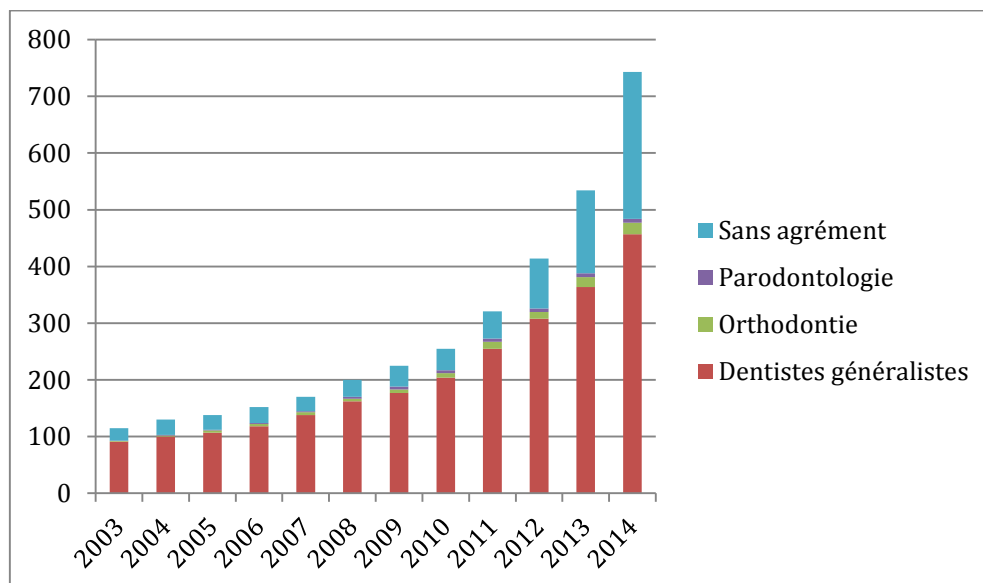

Figuur 7 geeft de stijging weer van het totale aantal tandartsen van Belgische afkomst, sinds 2003, die vooral toegeschreven kan worden aan de stijging van het aantal algemeen tandartsen.

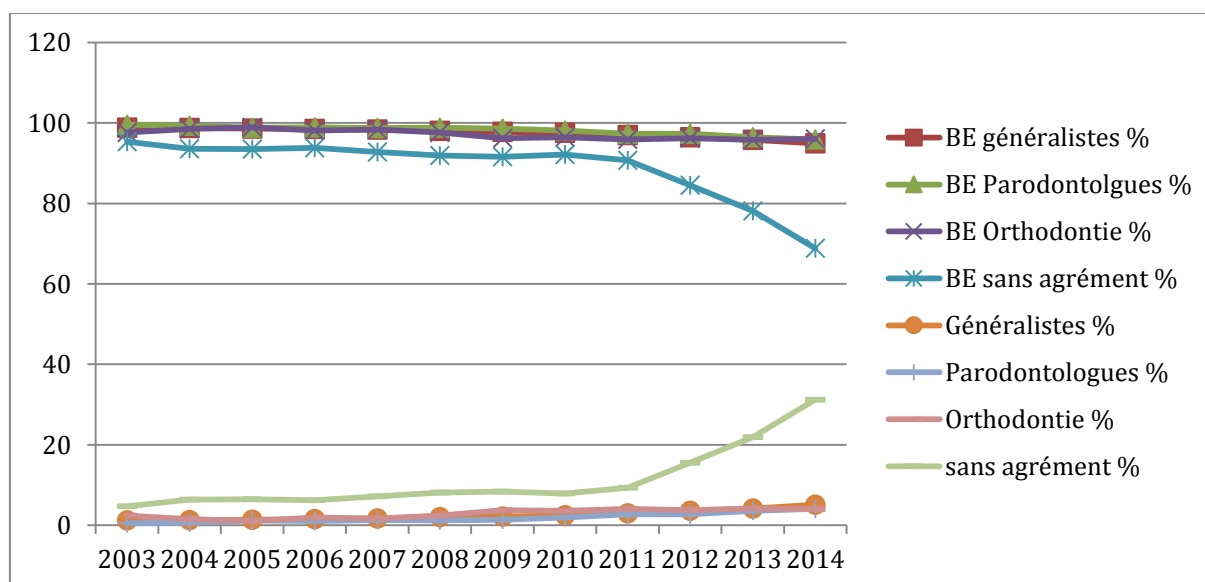

Figuur 8. Evolutie van het aantal tandartsen van buitenlandse afkomst, van 2003 tot 2014, volgens het type erkenning.

Figuur 8 toont dat, sinds 2003, het aantal tandartsen van buitenlandse afkomst sterk toeneemt, vooral vanaf 2010-2011. Die stijging is vooral merkbaar bij de algemeen tandartsen en de tandartsen « zonder erkenning ».

Figuur 9. Evolutie van het percentage tandartsen van Belgische en buitenlandse afkomst van 2003 tot 2014, volgens het type erkenning.

Figuur 9 geeft de stijging weer, sinds 2011, van het percentage tandartsen van buitenlandse afkomst zonder erkenning.

Tandarts : mobilité

Cel Planning van het Aanbod van de Gezondheidszorgberoepen, DG Gezondheidszorg

6. Verdeling van de erkenningen op basis van domicilie, nationaliteit en land van oorsprong van het basisdiploma van de tandartsen

Deze paragraaf geeft de verdeling van de erkenningen op basis van domicilie, nationaliteit en land van oorsprong van de tandartsen.

Tabel 12 geeft het aantal en het percentage van de erkenningen van specialiteiten die werden afgeleverd en van opleidingen die werden aangevat voor de specialiteiten, op basis van de officiële woonplaats, op 31/12/2014.

De selectie van gegevens uit het « kadaster » stemt overeen met die van de jaarstatistieken⁹ :

- De tandarts moet "geïntegreerd" zijn in de Kruispuntbank Sociale Zekerheid (KSZ), m.a.w. op basis van naam, voornaam, geslacht en geboortedatum herkenbaar zijn in de KSZ, en een geldig rijksregisternummer¹⁰ hebben. De identiteitsgegevens moeten in het Rijksregister worden bijgewerkt en hij/zij moet in leven zijn op 31/12/2014 ;
- De erkenning en het visum van de tandarts moeten geldig zijn op 31/12/2014 ;
- De tandarts mag gedomicilieerd zijn in België of in het buitenland.

Tabel 12. Aantal erkenningen en opleidingen die werden aangevat voor de specialiteiten in 2014, op basis van de officiële woonplaats.

	TOTAAL		In België		In het buitenland	
	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%
Erkenningen van specialiteiten	260	100.0	207	79.6	53	20.4
Opleidingen aangevat voor de specialiteiten	192	100.0	189	98.4	3	1.6

Bron : jaarstatistieken van de beoefenaars van gezondheidszorgberoepen in België, 2014.

Extractie uit het kadaster van 31/03/2015.

In 2014 werden er 260 erkenning van specialiteiten geregistreerd. Daarvan werden er 53, zijnde 20,4%, behaald door een persoon die buiten België gedomicilieerd was.

Er werden 192 opleidingen die werden aangevat voor de specialiteiten geregistreerd, waarvan slechts 3 (1,6%) door een persoon gedomicilieerd buiten België.

Het « kadaster » maakt het mogelijk om, voor elke gemeenschap, het aantal erkenningen op te splitsen op basis van de nationaliteit van 2004 tot 2013 en op basis van het land van oorsprong van het basisdiploma van 2010 tot 2013.

De onderstaande tabellen, gebaseerd op een extractie uit het « kadaster » van 27/11/2014, geven verschillende evoluties weer :

- Het aantal erkenningen op basis van de nationaliteit voor de Vlaamse gemeenschap van 2004 tot 2013 ;
- Het percentage erkenningen op basis van de nationaliteit voor de Vlaamse gemeenschap van 2004 tot 2013 ;

⁹ Jaarstatistieken van de beoefenaars van gezondheidszorgberoepen in België 2014 (mei 2015), publicatie van de cel Planning van het aanbod van de gezondheidszorgberoepen. Beschikbaar op :

[Http://www.gezondheid.belgie.be/hwf](http://www.gezondheid.belgie.be/hwf) --> Publicaties.

¹⁰ Er werd geen rekening gehouden met de " bis"-nummers (voor de buitenlanders).

Tandarts : mobiliteit

Cel Planning van het Aanbod van de Gezondheidszorgberoepen, DG Gezondheidszorg

- Het aantal erkenningen op basis van de nationaliteit voor de Franse gemeenschap van 2004 tot 2013 ;
- Het percentage erkenningen op basis van de nationaliteit voor de Franse gemeenschap van 2004 tot 2013 ;
- Het aantal en het percentage erkenningen op basis van het land van oorsprong van het basisdiploma voor de Vlaamse gemeenschap van 2010 tot 2013 ;
- Het aantal en het percentage erkenningen op basis van het land van oorsprong van het basisdiploma voor de Franse gemeenschap van 2010 tot 2013.

6.1. Verdeling van de erkenningen op basis van de nationaliteit voor de tandartsen in België in de Vlaamse gemeenschap van 2004 tot 2013

De onderstaande tabel geeft de evolutie weer van het aantal erkenningen die elk jaar werden toegekend, sinds 2004, op basis van de nationaliteit van de houder van die erkenning. Aangezien het kadaster samen met het rijksregister wordt geactualiseerd, gaat het om de nationaliteit van de houder op het ogenblik van de extractie.

Die gegevens hebben betrekking op de beroepsbeoefenaars met een adres in en buiten België.

Tabel 13. Evolutie van het aantal erkenningen op basis van de nationaliteit voor de tandartsen in de Vlaamse gemeenschap van 2004 tot 2013.

		2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
ALGEMENE TANDHEELKUNDE	België	10	32	8	103	52	52	56	76	72	74
	Frankrijk	.	.	.	1	1
	Nederland	.	.	1	1	1	2	2	3	3	13
	EU (andere)	.	1	3	.	2	1	1	4	3	14
	Buiten EU	1	.	1	2	.	4
	Niet gekend	1	.	1
	TOTAAL	10	33	12	105	56	55	60	86	78	107
PARODONTOLOGIE	België	20	14	6	9	2	3	6	4	6	8
	Frankrijk
	Nederland	1	.	1	.	1
	EU (andere)	.	.	1	.	.	1
	Buiten EU	1
	Niet gekend
	TOTAAL	20	14	7	9	2	5	6	5	6	10
ORTHODONTIE	België	31	19	7	19	3	4	3	6	3	9
	Frankrijk	2
	Nederland	1	2	.	2	1	1
	EU (andere)	1	1	.	1
	Buiten EU
	Niet gekend
	TOTAAL	32	21	7	21	4	6	4	7	3	12
TOTAAL	België	61	65	21	131	57	59	65	86	81	91
	Frankrijk	.	.	.	1	3
	Nederland	1	2	1	3	2	4	2	4	3	14
	EU (andere)	.	1	.	.	2	2	2	5	3	15
	Buiten EU	1	.	1	2	.	5
	TOTAAL	62	68	22	134	60	63	67	90	83	118

	Niet gekend	1	.	1	.	1
	TOTAAL	62	68	26	135	62	66	70	98	87	129

Bron : extractie uit het kadaster van 27/11/2014.

Het totale aantal jaarlijkse erkenningen is sinds 2004 verdubbeld. Het is gestegen van 62 naar 129. Het kende een daling in 2006, gevolgd door een piek in 2007.

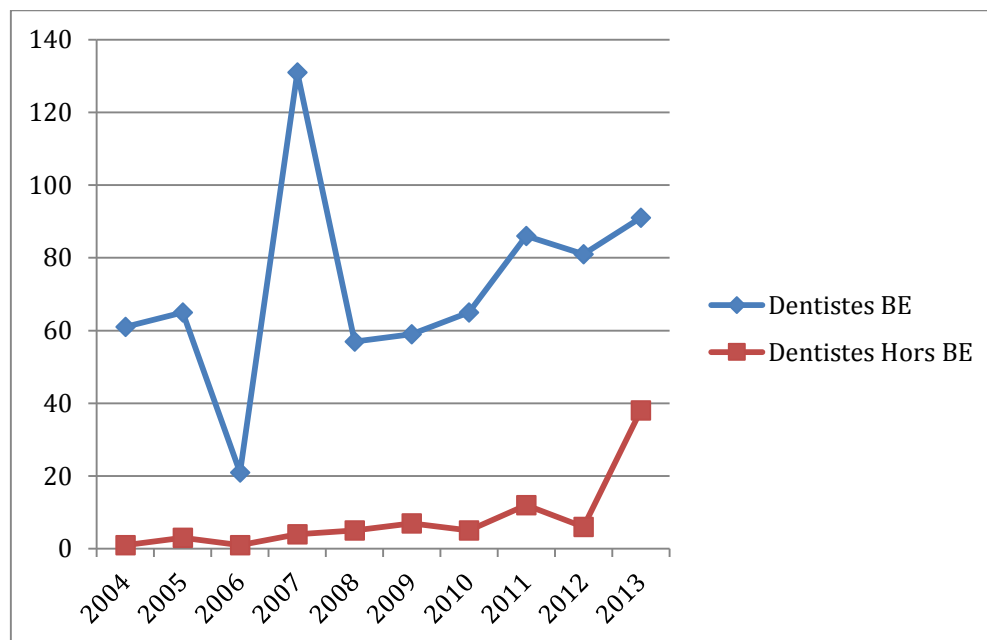
Voor de algemeen tandartsen stijgt het aantal erkenningen progressief (onafhankelijk van de 'bijzondere' jaren 2006 en 2007) tot in 2012, en sterker in 2013. Voor de andere specialiteiten (parodontologie en orthodontie) is de trend echter omgekeerd : het aantal erkenningen lag hoger in 2004 en 2005, nadien nam het sterk af.

De erkenningen die worden toegekend aan gediplomeerden met een niet-Belgische nationaliteit, worden hoofdzakelijk toegekend aan Nederlanders en aan inwoners van de andere Europese landen.

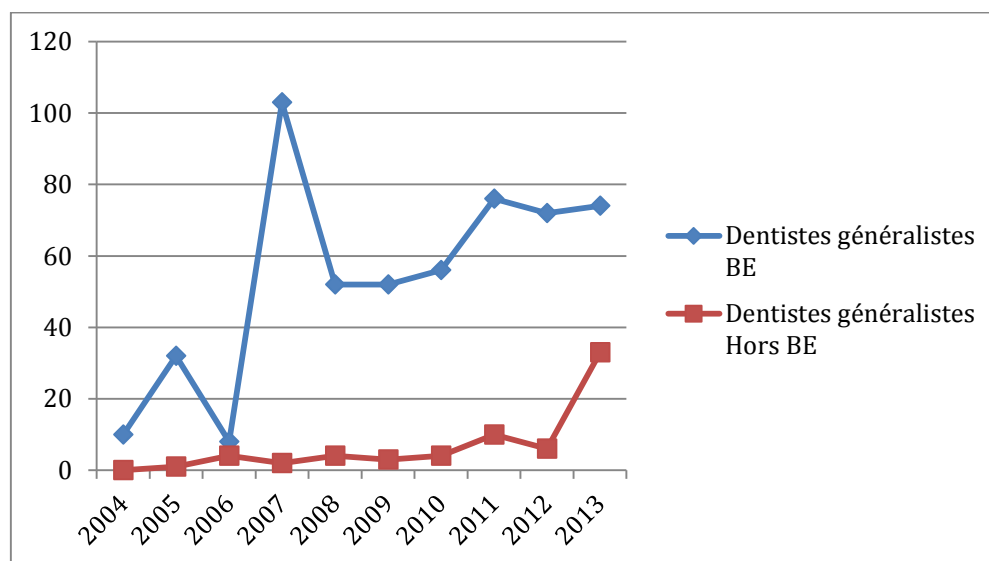
Als we de globale evolutie van de erkenningen bekijken, neemt het aantal gediplomeerden met een niet-Belgische nationaliteit toe, vooral in 2013 bij gediplomeerden afkomstig uit Nederland, en bij die uit de andere landen van de Europese Unie (EU zonder Frankrijk en Nederland).

De onderstaande grafieken geven die evoluties weer.

Figuur 10. Evolutie van het aantal erkenningen op basis van de nationaliteit voor alle erkende tandartsen in de Vlaamse gemeenschap van 2004 tot 2013

Figuur 11. Evolutie van het aantal erkenningen op basis van de nationaliteit voor de algemeen tandartsen in de Vlaamse gemeenschap van 2004 tot 2013

De onderstaande tabel geeft de evolutie weer van het percentage erkenningen die elk jaar werden toegekend, sinds 2004, op basis van de nationaliteit van de houder van die erkenning. Aangezien het kadaster wordt geactualiseerd samen met het rijksregister, gaat het om de nationaliteit van de houder op het ogenblik van de extractie.

Tabel 14. Evolutie van het percentage erkenningen op basis van de nationaliteit voor de tandartsen in de Vlaamse gemeenschap van 2004 tot 2013.

		2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
ALGEMEEN TANDARTSEN	% BE	100,00	96,97	66,67	98,10	92,86	94,55	93,33	88,37	92,31	69,16
	% BUITEN BE	0,00	3,03	33,33	1,90	7,14	5,45	6,67	11,63	7,69	30,84
PARODONTOLOGEN	% BE	100,00	100,00	85,71	100,00	100,00	60,00	100,00	80,00	100,00	80,00
	% BUITEN BE	0,00	0,00	14,29	0,00	0,00	40,00	0,00	20,00	0,00	20,00
ORTHODONTISTEN	% BE	96,88	90,48	100,00	90,48	75,00	66,67	75,00	85,71	100,00	75,00
	% BUITEN BE	3,13	9,52	0,00	9,52	25,00	16,67	25,00	14,29	0,00	25,00
TOTAAL	% BE	98,39	95,59	80,77	97,04	91,94	89,39	92,86	87,76	93,10	70,54
	% BUITEN BE	1,61	4,41	3,85	2,96	8,06	10,61	7,14	12,24	6,90	29,46

Bron: extractie uit het kadaster van 27/11/2014.

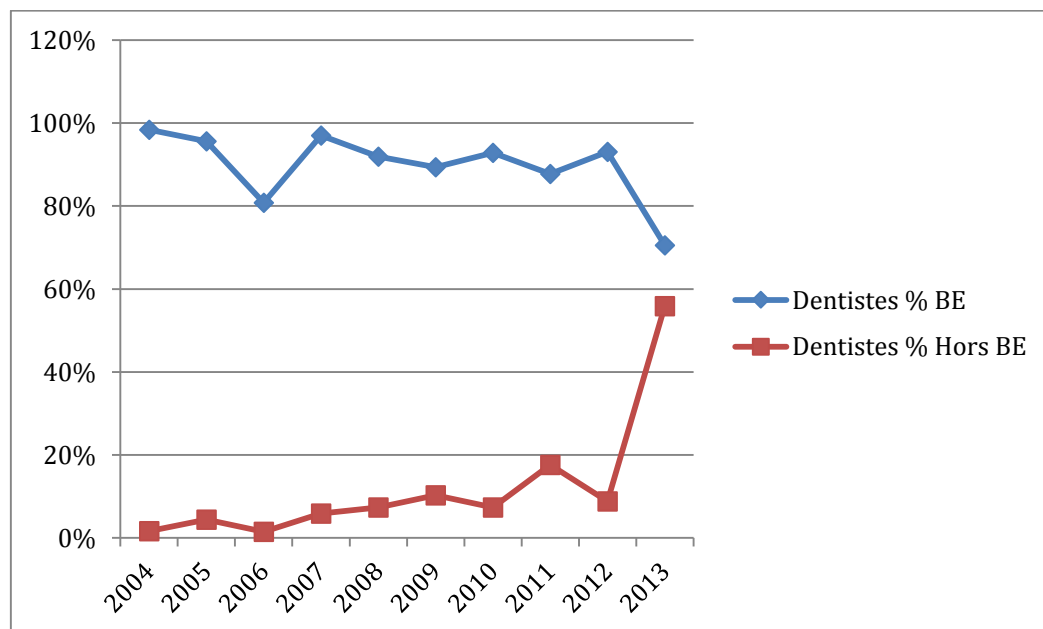
De percentages tandartsen van wie de afkomst niet gekend is, werden niet opgenomen, wat verklaart waarom het totale % van de tandartsen van Belgische en niet-Belgische oorsprong niet altijd 100 % bedraagt.

Globaal beschouwd neemt, voor alle tandartsen, het percentage erkenningen toegekend aan gediplomeerden met een niet-Belgische nationaliteit sinds 2004 toe. Het stijgt van 1,61% in 2004

naar 29,46% in 2013, maar het is vooral in 2013 dat het aantal erkenningen van niet-Belgen erg sterk is gestegen.

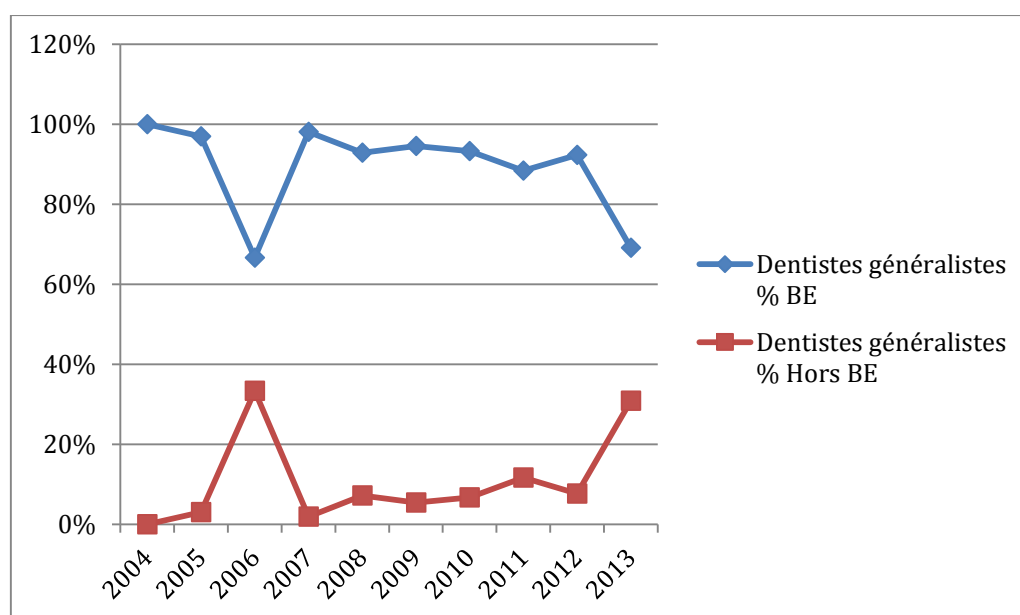
De onderstaande grafieken geven die evolutie weer.

Figuur 12. Evolutie van het percentage erkenningen op basis van de nationaliteit voor het totaal van de erkende tandartsen in de Vlaamse gemeenschap van 2004 tot 2013

Figuur 12 geeft de toename weer van de erkenning van niet-Belgische tandartsen en de daling van de erkenning van de Belgische tandartsen in de Vlaamse gemeenschap.

Figuur 13. Evolutie van het percentage erkenningen op basis van de nationaliteit voor de algemeen tandartsen in de Vlaamse gemeenschap van 2004 tot 2013

Figuur 13 illustreert dat fenomeen voor de algemeen tandartsen.

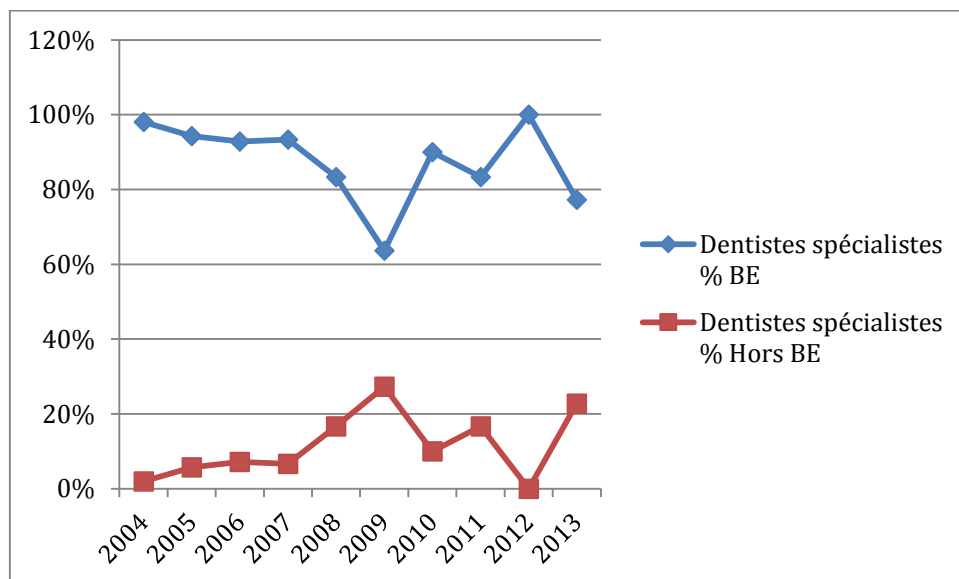
Tandarts : mobiliteit

Cel Planning van het Aanbod van de Gezondheidszorgberoepen, DG Gezondheidszorg

Figuur 14. Evolutie van het percentage erkenningen op basis van de nationaliteit voor de tandartsen parodontologen en orthodontisten in de Vlaamse gemeenschap van 2004 tot 2013

Figuur 14 illustreert dat fenomeen voor de tandartsen parodontologen en orthodontisten.

6.2. Verdeling van de erkenningen op basis van de nationaliteit voor de tandartsen in België in de Franse gemeenschap van 2004 tot 2013

Het betreft de erkenningen die jaarlijks werden toegekend sinds 2004, op basis van de nationaliteit van de houder van die erkenning. Aangezien het kadaster wordt geactualiseerd samen met het rijksregister, gaat het om de nationaliteit van de houder op het ogenblik van de extractie.

Die gegevens hebben betrekking op de beroepsbeoefenaars met een adres in en buiten België.

Tabel 15. Evolutie van het aantal erkenningen op basis van de nationaliteit voor de tandartsen in de Franse gemeenschap van 2004 tot 2013.

		2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
ALGEMENE TANDHEELKUNDE	België	16	20	46	83	37	34	47	34	45	37
	Frankrijk	2	.	12	19	12	5	18	21	20	10
	Nederland	3	.
	L-L-M*	1	.
	EU (andere)	.	4	3	10	17	10	15	27	40	22
	Buiten EU	.	.	.	2	4	4	3	4	6	3
	Niet gekend	.	.	1
	TOTAAL	18	24	62	114	70	55	83	86	112	72
	PARODONTOLOGIE	België	3	12	3	3	4	2	3	2	2
Frankrijk		.	.	.	1	2	.	.	.	1	1
Nederland	
L-L-M*		1	.
EU (andere)		1
Buiten EU	
Niet gekend	
TOTAAL		4	12	3	4	6	2	3	2	4	2
ORTHODONTIE		België	54	19	4	19	9	4	3	.	8
	Frankrijk	1	.	.	2	2	.	1	.	2	2
	Nederland
	L-L-M*	2
	EU (andere)	2	1	.	.	.	1	.	4	.	1
	Buiten EU	.	1	.	1	1
	Niet gekend	1
	TOTAAL	59	21	4	22	11	5	4	4	10	7
	TOTAAL	België	73	51	53	105	50	40	53	36	55
Frankrijk		3	.	12	22	16	5	19	21	23	13
Nederland		3	.
L-L-M*		2	2	.
EU (andere)		3	5	3	10	17	11	15	31	40	23
Buiten EU		.	1	.	3	4	4	3	4	6	4
Niet gekend		.	.	1	1
TOTAAL		81	57	69	140	87	60	90	92	126	81

Bron : extractie uit het kadaster van 11/12/2014.

L-L-M* :Luxemburg, Liechtenstein en Malta.

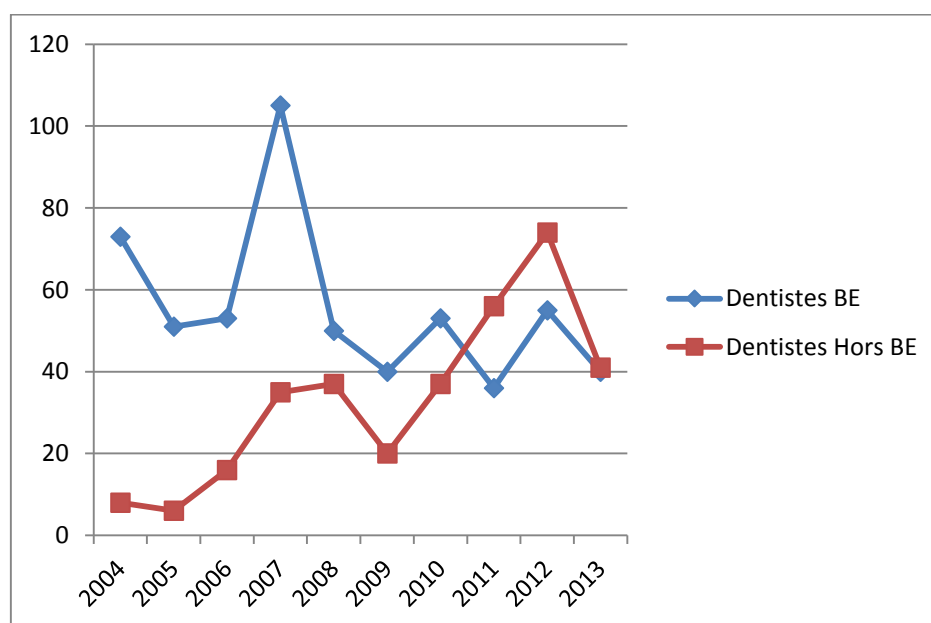
Het totale aantal erkenningen dat werd toegekend in de Franse gemeenschap schommelt sinds 2004. Het kende een piek in 2007, en vervolgens een daling tot in 2009, gevolgd door een stijging van 2010 tot 2012, en vervolgens opnieuw een daling in 2013. Die evolutie stemt overeen met die van de erkenningen voor algemeen tandartsen, die het talrijkst zijn.

Globaal bekeken evolueert de verdeling van de nationaliteiten: de erkenningen van gediplomeerden met de Belgische nationaliteit nemen af, terwijl het aantal Fransen, en vooral het aantal andere Europeanen, sterk toeneemt, van respectievelijk 3 en 3 in 2004 naar 23 en 40 in 2012, en vervolgens naar 13 en 23 in 2013.

Die toename van het aantal erkenningen dat werd toegekend aan buitenlandse gediplomeerden doet zich vooral voor bij de algemeen tandartsen.

De onderstaande grafieken illustreren die evoluties.

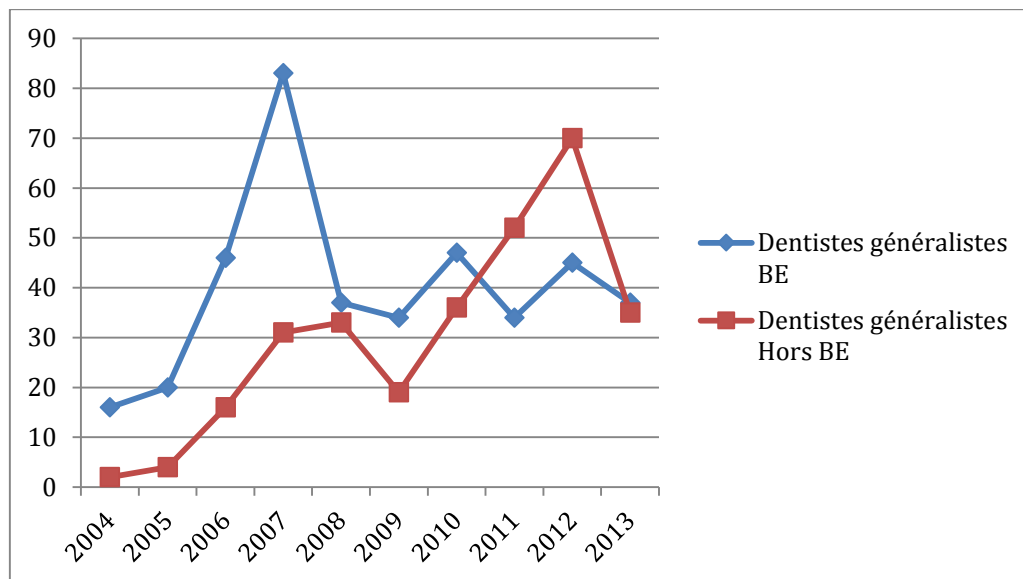
Figuur 15. Evolutie van het aantal erkenningen op basis van de nationaliteit voor het totaal van de tandartsen in de Franse gemeenschap van 2004 tot 2013

Figuur 15 toont de grillige evolutie van de erkenningen op basis van de nationaliteit, ook al stellen we een dalende trend vast van het aantal Belgische tandartsen en een stijgende trend van het aantal niet-Belgische tandartsen. Van 2011 tot 2012 lag het aantal erkenningen van niet-Belgen trouwens hoger dan dat van de Belgen.

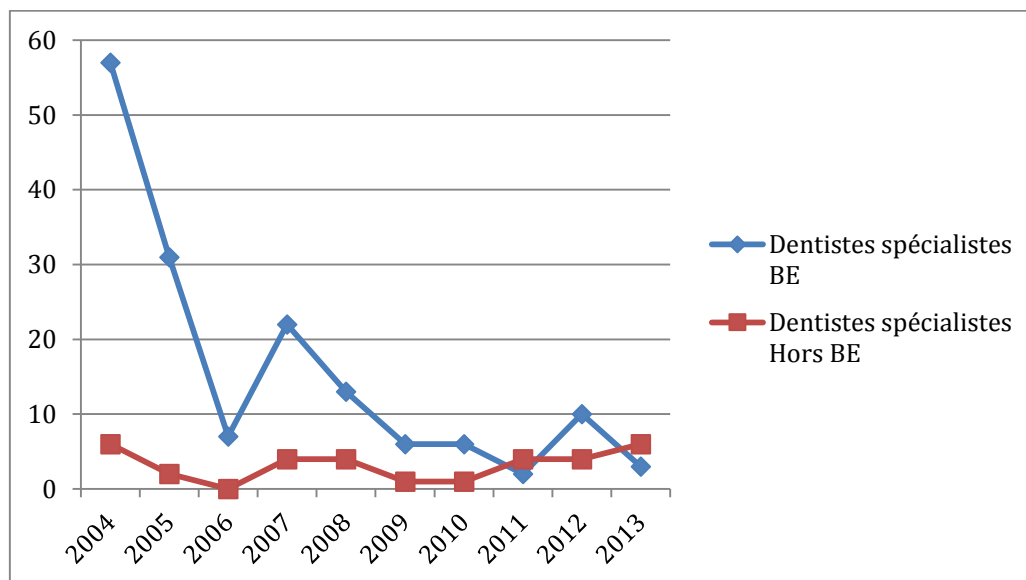
Aangezien het kadaster wordt geactualiseerd samen met het rijksregister, gaat het om de nationaliteit van de houder op het ogenblik van de extractie.

Figuur 16. Evolutie van het aantal erkenningen op basis van de nationaliteit voor de algemeen tandartsen in de Franse gemeenschap van 2004 tot 2013

Aangezien de algemeen tandartsen veruit het talrijkst zijn, bevestigt hun evolutie (figuur 16) de trends die werden vastgesteld voor het geheel van de tandartsen.

Figuur 17. Evolutie van het aantal erkenningen op basis van de nationaliteit voor de parodontologen en de orthodontisten in de Franse gemeenschap van 2004 tot 2013

Figuur 17 toont een dalende trend van het aantal Belgische tandartsen-specialisten (parodontologen en orthodontisten) en een stijgende trend van het aantal niet-Belgische tandartsen-specialisten. Het aantal erkenningen dat werd toegekend aan niet-Belgen lag trouwens hoger dan dat van de Belgen in 2011 en in 2013.

De onderstaande tabel geeft de evolutie weer van het percentage erkenningen die jaarlijks werden toegekend, sinds 2004, op basis van de nationaliteit (Belgisch of niet-Belgisch) van de houder van die erkenning. Aangezien het kadaster wordt geactualiseerd samen met het rijksregister, gaat het om de nationaliteit van de houder op het ogenblik van de extractie.

Tabel 16. Evolutie van het percentage erkenningen op basis van de nationaliteit voor de tandartsen in de Franse gemeenschap van 2004 tot 2013.

		2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
ALGEMEEN TANDARTSEN	% BE	88,89	83,33	74,19	72,81	52,86	61,82	56,63	39,53	40,18	51,39
	% BUITEN BE	11,11	16,67	25,81	27,19	47,14	34,55	43,37	60,47	62,50	48,61
PARODONTOLOGEN	% BE	75,00	100,00	100,00	75,00	66,67	100,00	100,00	100,00	50,00	50,00
	% BUITEN BE	25,00	0,00	0,00	25,00	33,33	0,00	0,00	0,00	50,00	50,00
ORTHODONTISTEN	% BE	91,53	90,48	100,00	86,36	81,82	80,00	75,00	0,00	80,00	28,57
	% BUITEN BE	8,47	9,52	0,00	13,64	18,18	20,00	25,00	100,00	20,00	71,43
TOTAAL	% BE	90,12	89,47	76,81	75,00	57,47	66,67	58,89	39,13	43,65	49,38
	% BUITEN BE	9,88	10,53	23,19	25,00	42,53	33,33	41,11	60,87	58,73	50,62

Bron : extractie uit het kadaster van 11/12/2014.

De percentages tandartsen van wie de afkomst niet gekend is, werden niet opgenomen, wat verklaart waarom het totale % van de tandartsen van Belgische en niet-Belgische oorsprong niet altijd 100 % bedraagt.

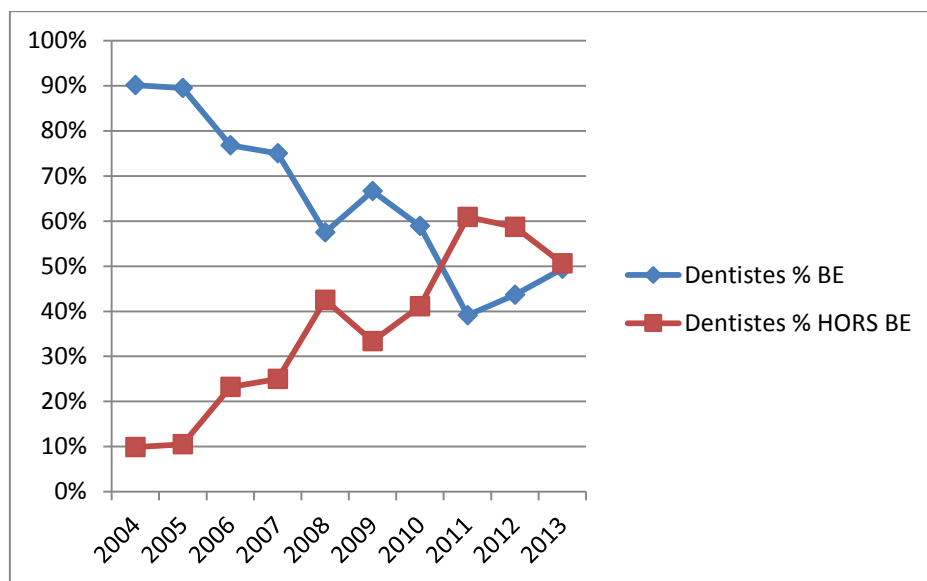
Voor het geheel van de tandartsen die erkend zijn in de Franse gemeenschap, ligt het percentage erkenningen dat werd toegekend aan gediplomeerden met een niet-Belgische nationaliteit rond de 10% in 2004 en 2005. Dat percentage stijgt vervolgens naar 23% in 2006 en naar 25% in 2007. Vanaf 2008 schommelt het percentage, maar het blijft steeds boven 33% liggen. Sinds 2011 ligt het percentage hoger dan 50%, wat betekent dat meer dan de helft van de erkenningen in de Franse gemeenschap wordt toegekend aan gediplomeerden met een niet-Belgische nationaliteit.

Voor de algemeen tandartsen, die veruit het talrijkst zijn, is de evolutie van het percentage erkenningen dat wordt toegekend aan gediplomeerden met een niet-Belgische nationaliteit erg gelijkaardig aan die van alle erkende tandartsen samen. Dat percentage overschrijdt 60% in 2011 en 2012, en valt terug naar minder dan 50% in 2013.

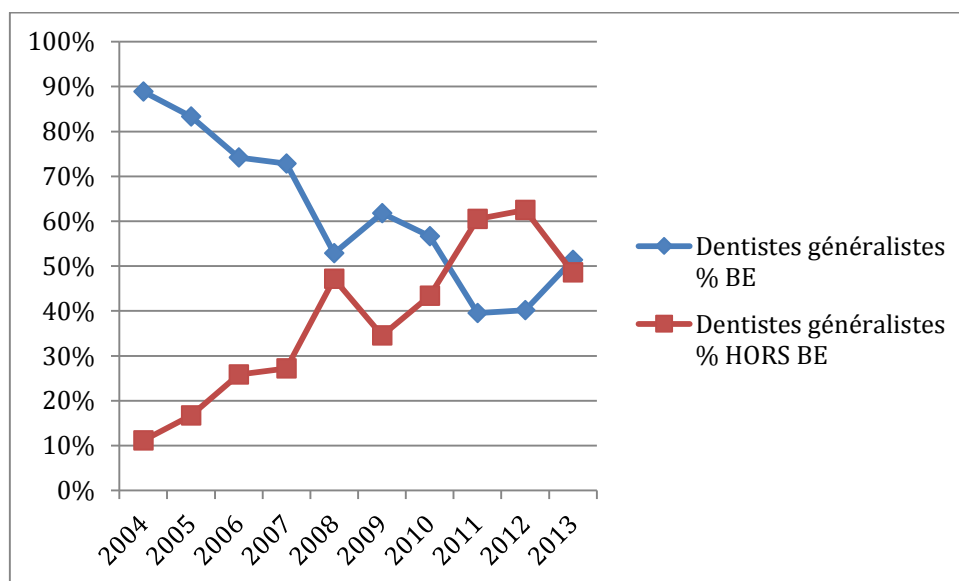
De onderstaande grafieken illustreren die evoluties.

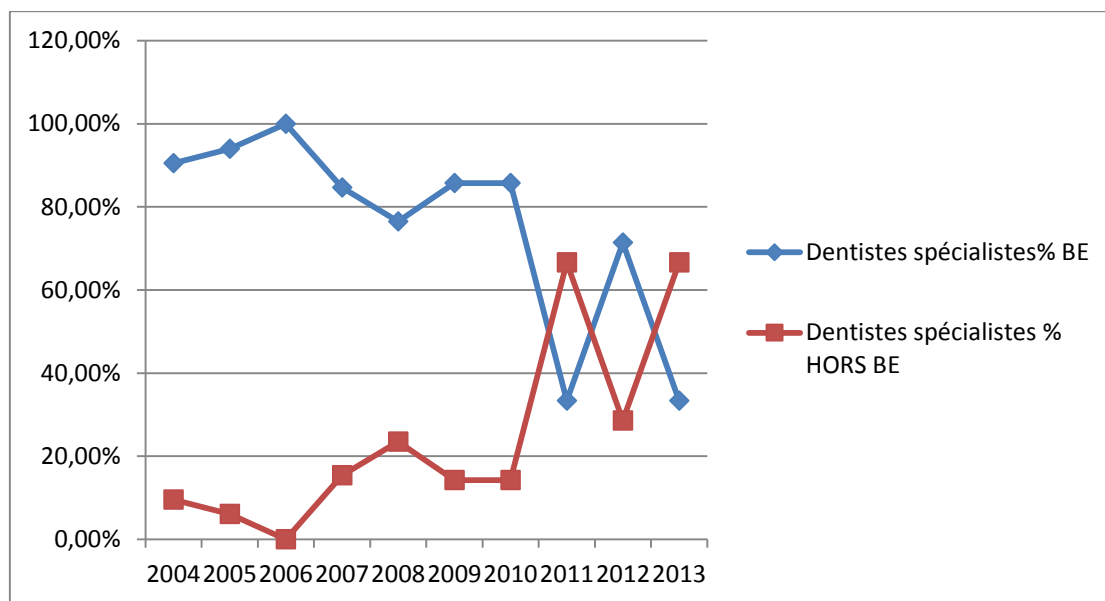
Figuur 18. Evolutie van het percentage erkenningen op basis van de nationaliteit voor het totaal van de tandartsen in de Franse gemeenschap van 2004 tot 2013

Figuur 19. Evolutie van het percentage erkenningen op basis van de nationaliteit voor de algemeen tandartsen in de Franse gemeenschap van 2004 tot 2013

Figuur 20. Evolutie van het percentage erkenningen op basis van de nationaliteit voor de parodontologen en de orthodontisten in de Franse gemeenschap van 2004 tot 2013

6.3. Verdeling van de erkenningen op basis van het land van oorsprong van het basisdiploma voor de tandartsen in de Vlaamse gemeenschap van 2010 tot 2013

Het betreft de erkenningen die elk jaar werden toegekend sinds 2010, op basis van het land van oorsprong van het basisdiploma van de houder van die erkenning. Die informatie is pas sinds 2010 opgenomen in het « kadaster ».

De taalkeuze (Franstalig of Nederlandstalig) wordt bepaald door de taal waarin de beroepsbeoefenaar zijn dossier heeft ingediend.

Die gegevens hebben betrekking op de beroepsbeoefenaars met een adres in en buiten België.

Tabel 17. Evolutie van het aantal erkenningen op basis van het land van oorsprong van het basisdiploma voor de tandartsen in de Vlaamse gemeenschap van 2010 tot 2013.

	2010		2011		2012		2013		
	A	%	A	%	A	%	A	%	
ALGEMENE TANDHEELKUNDE	België	57	95,0	76	88,4	71	91,0	75	70,1
	Frankrijk
	Nederland	1	1,7	4	4,7	4	5,1	15	14,0
	EU (andere)	1	1,7	5	5,8	3	3,8	12	11,2
	Buiten EU	.	1,7	5	4,7
	Niet gekend	1	1,7	1	0,2
	TOTAAL	60	100,0	86	100,0	78	100,0	107	100,0
PARODONTOLOGIE	België	6	100,0	4	80,0	6	100,0	8	80,0
	Frankrijk
	Nederland	.	.	1	20,0	.	.	1	10,0
	EU (andere)
	Buiten EU	1	10,0
	Niet gekend	.	.	.	20,0
	TOTAAL	6	100,0	5	100,0	6	100,0	10	100,0
ORTHODONTIE	België	3	75,0	6	85,7	3	100,0	8	66,7
	Frankrijk	2	16,7
	Nederland	1	8,3
	EU (andere)	1	25,0	1	14,3
	Buiten EU	1	8,3
	Niet gekend
	TOTAAL	4	100,0	7	100,0	3	100,0	12	100,0
TOTAAL	België	66	94,3	86	87,8	80	92,0	91	70,5
	Frankrijk	2	1,6
	Nederland	1	1,4	5	5,1	4	4,6	17	13,2
	EU (andere)	2	2,9	6	6,1	3	3,4	12	9,3
	Buiten EU	7	5,4
	Niet gekend	1	1,4	1	1,0
	TOTAAL	70	100,0	569	100,0	87	100,0	129	100,0

Bron: extractie uit het kadaster van 11/12/2014.

In de Vlaamse gemeenschap bereikte het aandeel erkenningen van tandartsen voor alle specialiteiten samen die werden toegekend aan beroepsbeoefenaars die hun basisdiploma buiten België hebben behaald 6 à 12% van 2010 tot 2012; nadien nam het sterk toe in 2013 tot bijna 30%.

Tandarts : mobiliteit

Cel Planning van het Aanbod van de Gezondheidszorgberoepen, DG Gezondheidszorg

De tandartsen die hun basisdiploma behaalden in Nederland zijn het talrijkst (13,2% in 2013), gevolgd door zij die over een basisdiploma beschikken uit een ander land van de Europese Unie (9,3% in 2013).

Verdeling van de erkenningen op basis van het land van oorsprong van het basisdiploma voor de tandartsen in de Franse gemeenschap van 2010 tot 2013

Het betreft de erkenningen die elk jaar werden toegekend sinds 2010, op basis van het land van oorsprong van het basisdiploma van de houder van die erkenning. Die informatie wordt pas sinds 2010 opgenomen in het kadaster.

Die gegevens hebben betrekking op de beroepsbeoefenaars met een adres in en buiten België.

Tabel 18. Evolutie van het aantal erkenningen op basis van het land van oorsprong van het basisdiploma voor de tandartsen in de Franse gemeenschap van 2010 tot 2013.

		2010		2011		2012		2013	
		A	%	A	%	A	%	A	%
ALGEMENE TANDHEELKUNDE	België	57	68,7	38	44,2	61	54,5	42	58,3
	Frankrijk	7	8,4	16	18,6	9	8,0	5	6,9
	Nederland
	EU (andere)	19	22,9	30	34,9	38	33,9	22	30,6
	Buiten EU	.	.	2	2,3	3	2,7	3	4,2
	Niet gekend	1	0,9	.	.
	TOTAAL	83	100,0	86	100,0	112	100,0	72	100,0
PARODONTOLOGIE	België	2	66,7	2	100,0	4	100,0	2	100,0
	Frankrijk
	Nederland
	EU (andere)
	Buiten EU
	Niet gekend	1	33,3
	TOTAAL	3	100,0	2	100,0	4	100,0	2	100,0
ORTHODONTIE	België	3	75,0	.	.	10	100,0	5	71,4
	Frankrijk	1	25,0	1	14,3
	Nederland
	EU (andere)	.	.	4	100,0	.	.	1	14,3
	Buiten EU
	Niet gekend
	TOTAAL	4	100,0	4	100,0	10	100,0	7	100,0
TOTAAL	België	62	68,9	40	43,5	75	59,5	49	60,5
	Frankrijk	8	8,9	16	17,4	9	7,1	6	7,4
	Nederland
	EU (andere)	19	21,1	34	37,0	38	30,2	23	28,4
	Buiten EU	.	.	2	2,2	3	2,4	3	3,7
	Niet gekend	1	1,1	.	.	1	0,8	.	.
	TOTAAL	90	100,0	92	100,0	126	100,0	81	100,0

Bron : extractie uit het kadaster van 11/12/2014.

In de Franse gemeenschap wordt sinds 2011 meer dan 40% van de erkenningen van tandartsen (alle specialiteiten samen) toegekend aan beroepsbeoefenaars die hun basisdiploma buiten België hebben behaald. Dat aandeel bedraagt zelfs 56,5% in 2011.

In 2013 zijn het hoofdzakelijk de landen van de Europese Unie (zonder Frankrijk) die het talrijkst zijn, met 28,4% van de erkenningen, tegenover 7,4% voor Frankrijk.

V. Beroepsbeoefenaars actief in België

Het is noodzakelijk om de activiteitsgraad te kwantificeren van de tandartsen in België, en om te bestuderen of er een verschil is volgens het land van afkomst.

De gegevens in verband met de activiteit van de beroepsbeoefenaars in België werden verkregen in het kader van het project PlanKad Tandartsen.

Bij dat project wordt de informatie gebruikt die wordt verkregen door verschillende databases te koppelen, afkomstig van verschillende instellingen:

- de FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu (federale databank van de gezondheidszorgbeoefenaars of "kadaster" van FOD VVVL), voor de gegevens over de diploma's, erkenningen, visa, specialisaties, etc. ;
- het Rijksinstituut voor Ziekte- en Invaliditeitsverzekering (RIZIV), voor de gegevens over de activiteit van de beroepsbeoefenaars (prestaties, nomenclatuur, forfaits, etc.) ;
- de Rijksdienst voor sociale zekerheid (RSZ) en de Rijksdienst voor sociale zekerheid van de provinciale en plaatselijke overheidsdiensten (RSZ-PPO), voor de gegevens over de beroepsactiviteit als werknemer ;
- het Rijksinstituut voor de Sociale Verzekeringen der Zelfstandigen (RSVZ), voor de gegevens over de beroepsactiviteit als zelfstandige.

De gegevens worden door de Kruispuntbank sociale zekerheid (KSZ), na het akkoord van het sectorcomité gezondheid van de privacycommissie, doorgestuurd. De KSZ centraliseert de gegevens van de verschillende instellingen en maakt gebruik van de informatie uit Datawarehouse Arbeidsmarkt & Sociale Bescherming (DWH AM&SB). De KSZ garandeert dat de gegevens van de beroepsbeoefenaars anoniem gemaakt worden door hun identificatienummer te vervangen door een anoniem nummer en door de categorieën met weinig beroepsbeoefenaars samen te voegen (bij voorbeeld voor de nationaliteit).

De koppeling Plankad Tandartsen heeft betrekking op de jaren 2004 tot 2012. Ze maakt het mogelijk om een nauwkeurig beeld te krijgen, over een aantal jaar, van het aantal actieve beroepsbeoefenaars en van hun activiteitssector, en de beroepsbeoefenaars te onderscheiden op basis van hun nationaliteit. Er werden echter gegevens samengevoegd om de anonimiteit te garanderen.

Tabel 19 vat de informatie samen in verband met de mobiliteit van de beoefenaars, die werden gehaald uit de gekoppelde gegevens, voor het jaar 2012.

De resultaten worden opgesplitst op basis van de 3 tandheelkundige specialiteiten.

De tabel geeft enerzijds het aantal en het percentage beroepsbeoefenaars dat zijn beroep mag uitoefenen in België op basis van de nationaliteit (Belgisch en niet-Belgisch) en op basis van het land van oorsprong van het basisdiploma (Franstalig of Nederlandstalig België en buiten België), en anderzijds het aantal en het percentage beroepsbeoefenaars dat actief is op de arbeidsmarkt in België op basis van de nationaliteit (Belgisch en niet-Belgisch) en op basis van het land van oorsprong van het basisdiploma (Franstalig of Nederlandstalig België en buiten België), en tot slot

het gemiddeld aantal VTE's gepresteerd per beroepsbeoefenaar, voor de activiteiten die worden terugbetaald door het RIZIV, op basis van de nationaliteit (Belgisch en niet-Belgisch).

Een beroepsbeoefenaar wordt beschouwd als actief in België (voor het RIZIV en/of de RSZ) als hij voldoet aan minstens één van de volgende voorwaarden: hij heeft in 2012 minstens 300 RIZIV-prestaties uitgevoerd of hij heeft minstens 0,1 VTE gepresteerd in het kader van de RSZ of de RSZ PPO.

Het voltijds equivalent volgens het RIZIV (VTE RIZIV) duidt de hoeveelheid werk aan die een persoon verzet in verhouding tot het werkvolume van een normale voltijdse betrekking. Dat equivalent wordt weergegeven in verhouding tot een fictief persoon die in dezelfde functie gedurende 1 jaar een volledige arbeidsprestatie uitvoert. Een persoon die exact de helft van dat arbeidsvolume presteert, wordt een VTE van 0,5 toegekend.

In het kader van de RIZIV-nomenclatuur is het niet evident om een voltijds equivalent te berekenen van personen die zorgprestaties verrichten als zelfstandigen. In tegenstelling tot de loontrekkenden bestaat er geen eenduidige indicator die het arbeidsvolume van zelfstandigen aanduidt. Hoe kan dan een VTE worden berekend voor deze tandartsen ?

We kennen van elke actieve persoon het jaarlijks aantal uitgevoerde prestaties en de bedragen die worden terugbetaald door het RIZIV. Welk RIZIV-prestatieniveau komt dan overeen met een voltijdse betrekking ?

Het RIZIV¹¹ maakt gebruik van een dergelijke benadering voor de medische activiteit en baseert zich op de mediaan van de door het RIZIV terugbetaalde bedragen van prestaties gerealiseerd binnen een referentiegroep, namelijk actieve geneesheren met een specialisatie behorende tot de leeftijdsgroep 45-54 jaar. Hierbij baseert men zich op de hypothese dat een arts binnen de leeftijdsgroep 45-54 jaar zijn optimale activiteit bereikt. Vóór deze leeftijd heeft hij nog onvoldoende patiënten, erna kan hij zijn activiteit verminderen voor persoonlijke doeleinden. Deze methodologie wordt toegepast om de activiteit van de tandartsen te bepalen.

Deze mediaan wordt vervolgens gebruikt als schatting van de activiteit van 1 voltijds equivalent (=1 VTE) en wordt apart berekend per tandheelkundige specialiteit.

¹¹ Performantie van de huisartsgeneeskunde, Een check-up, Meeus P., Van Aubel X., Health Services Research, Brussel: Rijksinstituut voor ziekte- en invaliditeitsverzekering, 2012, D/2012/0401/11

Tabel 19. Verdeling van de beroepsbeoefenaars die hun beroep mogen uitoefenen en van de beroepsbeoefenaars die actief zijn in België op basis van de nationaliteit en op basis van het land van oorsprong van het basisdiploma, per tandheelkundige specialiteit, in 2012¹².

Specialiteiten	Beroepsbeoefenaars die hun beroep mogen uitoefenen in België										Beroepsbeoefenaars actief in België											
	Nationaliteit				Land van oorsprong van het basisdiploma						Nationaliteit				Land van oorsprong van het basisdiploma						Gemiddeld VTE RIZIV	
	Belgisch		Niet-Belgisch		BE-FR		BE-NL		Buiten BE		Belgisch		Niet-Belgisch		BE-FR		BE-NL		Buiten BE	BE	Niet- BE	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%		
1. Algemene tandheelkunde	8.015	92,9	612	7,1	3.672	42,6	4.576	53,0	379	4,4	6.336	95,8	281	4,2	2.833	42,8	3.633	54,9	151	2,3	0,80	0,40
2. Parodontologie	144	92,9	11	7,1	49	31,6	96	61,9	10	6,5	135	97,1	4	2,9	45	32,4	91	65,5	3	2,2	0,89	0,19
3. Orthodontie	423	92,6	34	7,4	195	42,7	241	52,7	21	4,6	375	96,9	12	3,1	164	42,4	216	55,8	7	1,8	1,03	0,25
4. Totaal (1+2+3)	8.582	92,9	657	7,1	3.916	42,4	4.913	53,2	410	4,4	6.846	95,8	297	4,2	3.042	42,6	3.940	55,2	161	2,3	0,81	0,39
5. Zonder specialiteit of erkenning	165	45,5	198	54,5	166	45,7	110	30,3	87	24,0	17	94,4	1	5,6	9	50,0	7	38,9	2	11,1	0,00	0,00
6. Totaal tandartsen (4+5)	8.747	91,1	855	8,9	4.082	42,5	5.023	52,3	497	5,2	6.863	95,8	298	4,2	3.051	42,6	3.947	55,1	163	2,3	0,79	0,30
7. Kandidaten in opleiding	163	84,5	30	15,5	75	38,9	113	58,5	5	2,6	47	85,5	8	14,5	19	34,5	36	65,5	.	.	0,00	0,00

In totaal, voor alle tandartsen :

- heeft 8,9% van de beroepsbeoefenaars die gemachtigd zijn om hun beroep in België uit te oefenen niet de Belgische nationaliteit ;
- heeft 5,2% van de beroepsbeoefenaars die gemachtigd zijn om hun beroep in België uit te oefenen zijn basisdiploma buiten België behaald;
- heeft 4,2% van de beroepsbeoefenaars actief in België niet de Belgische nationaliteit ;
- heeft 2,3% van de beroepsbeoefenaars actief in België zijn basisdiploma buiten België behaald;
- ligt het activiteitsniveau (gemiddeld VTE) in het kader van de ziekte- en invaliditeitsverzekering van de buitenlanders aanzienlijk lager dan dat van de Belgen (0,30 tegenover 0,79).

We stellen ook een hoger percentage niet-Belgen vast bij de kandidaten in opleiding : 15,5% van de beroepsbeoefenaars die gemachtigd zijn om hun beroep uit te oefenen en 14,5% van de actieven. Bij de tandartsen zonder bijzondere beroepstitel die hun beroep mogen uitoefenen in België, ligt het percentage niet-Belgen bijzonder hoog (54,5%), het percentage niet-Belgen bedraagt slechts 7,1% bij de tandartsen met een specialisatie in de tandheelkunde.

¹² Die gegevens zijn afkomstig van het PlanKad Tandartsen 2004-2012.

Wanneer we de activiteit van de tandartsen met een buitenlandse nationaliteit bekijken, zien we dat van de 855 niet-Belgische tandartsen die hun beroep mogen uitoefenen, er 298 actief zijn, resulterend in een percentage van 34,8% waar dit activiteitspercentage bij de Belgische tandartsen 78,5% bedraagt.

VI. Samenvatting

Studenten die de basisopleiding tandheelkunde volgen

Het percentage niet-Belgische studenten tandheelkunde in de Vlaamse gemeenschap ligt lager dan het vastgestelde percentage in de Franse gemeenschap. Wat de gediplomeerden sinds 2008 betreft, dat percentage schommelt rond de 5 à 15% in de Vlaamse gemeenschap, terwijl het in de Franse gemeenschap schommelt tussen 20 en 35%.

Beroepsbeoefenaars opgenomen in de contingentering van de tandheelkundige specialisaties in België

Van 2007 tot 2013 wordt ongeveer 8% van de 597 diploma's aan de Vlaamse universiteiten uitgereikt aan niet-Belgische studenten. Het percentage stageplannen dat vanaf 2007 werd aangevat door niet-Belgische studenten is kleiner dan 2%. Dat betekent dat er weinig niet-Belgische gediplomeerden worden meegerekend in de contingentering van de tandartsen (11 personen).

Van 2007 tot 2013 wordt 26% van de 445 diploma's aan de Franstalige universiteiten uitgereikt aan niet-Belgische studenten. Het percentage stageplannen dat vanaf 2007 werd aangevat door niet-Belgische studenten bedraagt 22% van alle stages. Die worden meegerekend in de contingentering (zijnde 73 personen).

Het aantal en het percentage niet-Belgische gediplomeerden in de tandheelkunde die hun stageplan in België aanvatten ligt dus hoger in de Franse dan in de Vlaamse gemeenschap. Die stagiairs in opleiding voor een tandheelkundige specialisatie worden meegerekend in de contingentering van de tandartsen.

Beroepsbeoefenaars die hun beroep mogen uitoefenen

De nationaliteit van de tandartsen

Van de 9.251 tandartsen die geregistreerd staan in het kadaster in 2014, bedraagt het percentage tandartsen met een buitenlandse nationaliteit 5,2% voor de algemeen tandartsen, 4,5% voor de orthodontisten en 6,7% voor de parodontologen.

Die percentages liggen drie à vier keer hoger bij de tandartsen in opleiding ten opzichte van de gediplomeerde tandartsen : het percentage kandidaten in opleiding met een buitenlandse nationaliteit bedraagt 14,6% voor de algemeen tandartsen, 20,9 % voor de orthodontie, en 16,1% voor de parodontologie.

De beroepsbeoefenaars en de kandidaten in opleiding met een Europese nationaliteit zijn het talrijkst bij de buitenlanders.

De tandartsen « van buitenlandse afkomst » (niet-Belgische houders van een in het buitenland behaald diploma)

Het totale aantal tandartsen die hun beroep in België mogen uitoefenen, neemt toe sinds 2003 (+22%). Die stijging geldt zowel voor de algemeen tandartsen als voor de specialisten in de orthodontie of in de parodontologie, ongeacht of ze van Belgische of « buitenlandse » afkomst zijn.

Het percentage tandartsen (alle categorieën samen) van buitenlandse afkomst neemt voortdurend toe : het stijgt van 1,3% (zijnde 115 individuen) in 2003 naar 7,2% (zijnde 743 individuen) in 2014.

Die stijging is vooral uitgesproken bij de tandartsen zonder erkenning : het percentage tandartsen zonder erkenning van buitenlandse afkomst neemt eveneens toe: van 4,7% in 2003 naar 31,2% in 2014.

Het aantal erkenningen op basis van de nationaliteit

De globale evolutie van de erkenningen in de Vlaamse gemeenschap, van 2004 tot 2013, toont aan dat het aantal gediplomeerden met een niet-Belgische nationaliteit toeneemt, vooral bij de gediplomeerden afkomstig uit Nederland, en die uit de andere landen van de Europese Unie. Het stijgt van 1,61% in 2004 naar 6,90% in 2012. In het jaar 2013 stijgt hun aandeel naar 29,46% .

Globaal bekeken evolueert de verdeling van de nationaliteiten tussen 2004 en 2013 in de Franse gemeenschap : het aantal erkenningen van gediplomeerden met de Belgische nationaliteit neemt af, terwijl het aantal Fransen, en vooral het aantal andere Europeanen, een zeer sterke toename kent.

Voor alle tandartsen in de Franse gemeenschap stijgt het percentage erkenningen dat werd toegekend aan gediplomeerden met een niet-Belgische nationaliteit van 9,88% in 2004 naar 50,62% in 2013, wat betekent dat meer dan de helft van de recente erkenningen in de Franse gemeenschap werd toegekend aan gediplomeerden met een niet-Belgische nationaliteit. Dat percentage ligt aanzienlijk hoger dan in de Vlaamse gemeenschap.

Het aantal erkenningen op basis van het land van afkomst van het basisdiploma

In de Vlaamse gemeenschap is het percentage erkenningen van tandartsen, voor alle specialiteiten samen, dat werd toegekend aan beroepsbeoefenaars die hun basisdiploma buiten België behaalden, zeer sterk gestegen in 2013. Het ging van 5,7% in 2010 naar 29,5% in 2013. De tandartsen die hun basisdiploma behaalden in Nederland zijn het talrijkst (13,2% in 2013), gevolgd door die met een basisdiploma van een ander land van de Europese Unie (9,3% in 2013).

In de Franse gemeenschap werd sinds 2011 meer dan 40% van de erkenningen als tandarts (alle specialiteiten samen) toegekend aan beroepsbeoefenaars die hun basisdiploma buiten België behaalden. Dat percentage bereikt zelfs 56,5% in 2011. In 2013 zijn het vooral de landen van de Europese Unie (buiten Frankrijk) die het meest vertegenwoordigd zijn, met 28,4% van de erkenningen, tegenover 7,4% voor Frankrijk.

De cruciale vraag voor een adequate planning van het aanbod tandartsen in België is of de beroepsbeoefenaars die niet van Belgische afkomst zijn maar in België hun opleiding volgen, in ons land blijven om er hun beroep uit te oefenen en aldus de Belgische workforce versterken, of in tegendeel België verlaten.

De beroepsbeoefenaars actief in België

Van de 8,9% van de beroepsbeoefenaars die hun beroep in België mogen uitoefenen en die niet de Belgische nationaliteit hebben, is minder dan de helft (4,2%) actief in ons land.

Bovendien is hun activiteitsniveau (gemiddeld VTE) in het kader van de ziekte- en invaliditeitsverzekering aanzienlijk lager dan dat van de Belgen (0,30 tegenover 0,79).

Het percentage actieve tandartsen met een buitenlandse nationaliteit is lager dan het percentage dat we kunnen observeren bij de Belgische tandartsen.

Bovendien zijn bij de tandartsen zonder bijzondere beroepstitel of erkenning die in hun beroep mogen uitoefenen in België, de niet-Belgen oververtegenwoordigd.

VII. Conclusies

Het is belangrijk voor de Belgische planning om de workforce te kunnen opvolgen die afkomstig is uit het buitenland en niet onderworpen is aan quota, in tegenstelling tot de Belgische gediplomeerden.

Het feit dat de mobiliteit een rol speelt op verschillende tijdstippen tijdens het traject van de beroepsbeoefenaar (de basisstudies, de specialiteiten, maar ook de toegang tot het beroep), maakt het moeilijk om dit fenomeen te doorgronden.

De meeste studenten uit onze buurlanden, waaruit de meeste mobiele studenten afkomstig zijn, hebben in eerste instantie niet de bedoeling om hun beroep uit te oefenen in België, maar zijn van plan om terug te keren naar hun land van oorsprong. De mobiliteit van de andere nationaliteiten kent een andere logica, en lijkt zich meer op de langere termijn te situeren; die beroepsbeoefenaars oefenen een activiteit uit op de Belgische arbeidsmarkt voor een korte of langere periode.

In de basisopleiding tandheelkunde tellen we, in de Franse gemeenschap, tal van Europese studenten. De Fransen zijn daarin goed vertegenwoordigd, omwille van het toegangsexamen en de hoge kostprijs van de studies in Frankrijk. Een vergelijkbaar fenomeen, maar minder uitgesproken, zien we in de Vlaamse gemeenschap, met de studenten afkomstig uit Nederland.

Sommige studenten die afkomstig zijn uit het buitenland behalen hun basisdiploma in België zonder er een specialisatie te volgen en hebben daardoor geen impact op de contingentering. We stellen wel vast, vooral aan Franstalige kant, dat een deel van de niet-verblijfhoudende studenten zich in België specialiseren en bijgevolg worden meegerekend in de contingentering. De omvang van het fenomeen is minder groot dan bij de artsen. Het stijgende aandeel niet-verblijfhoudenden in het tandheelkundeonderwijs in de Franstalige universiteiten zou echter wel de planning van dit beroep kunnen verstoren.

De niet-verblijfhoudende studenten worden echter wel ingeschreven in het kadaster van de beroepsbeoefenaars die hun beroep mogen uitoefenen in België, ongeacht of ze hun erkenning in België hebben verkregen of niet.

Er zijn buitenlanders die volledig buiten België werden opgeleid die naar ons land komen om er te werken. Het vrij verkeer in Europa maakt dat mogelijk en de wetgeving in die zin wordt eenvoudiger gemaakt om die mobiliteit mogelijk te maken.

De analyse van de gegevens met betrekking tot de activiteit van de beroepsbeoefenaars op de Belgische arbeidsmarkt maakt het mogelijk om de globale impact van de mobiliteit bij studenten en beroepsbeoefenaars te evalueren.

Over het algemeen is het percentage van in België actieve beroepsbeoefenaars van buitenlandse afkomst lager dan het percentage beroepsbeoefenaars dat zijn beroep mag uitoefenen. Bovendien ligt het activiteitsniveau (gemiddeld RIZIV VTE) van de tandartsen van buitenlandse afkomst duidelijk lager dan dat van de tandartsen van Belgische afkomst.

De beroepsbeoefenaars van buitenlandse afkomst hebben dus een beperkte activiteit op de Belgische arbeidsmarkt, in het kader van de ziekteverzekering.

De problematiek van de buitenlandse beroepsbeoefenaars, of ze nu in België werden opgeleid of niet, moet regelmatig worden opgevolgd. Een optimale planning van de beroepsbeoefenaars moet beantwoorden aan de behoeften van de bevolking. Dat is het doel van de contingentering. Het Belgisch beleid van zelfvoorziening, dat

Tandarts : mobiliteit

Cel Planning van het Aanbod van de Gezondheidszorgberoepen, DG Gezondheidszorg

erin bestaat zelf voldoende beoefenaars op te leiden voor de toekomst, moet worden aangepast aan de mobiliteit bij de studenten. Dat fenomeen is bijzonder uitgesproken in België en neemt toe in omvang, zodat de maximale impact pas over enkele jaren merkbaar zal zijn bij de beroepsbeoefenaars. De contingentering moet zich aanpassen aan die realiteit, en des te meer als die studenten die in België werden opgeleid er hun beroep niet uitoefenen.

VIII. Bijlagen

BIJLAGE 1 : Tabel per jaar van de diploma's van de Nederlandstalige Belgische universiteiten 2007-2013 en stageplannen aangevat vanaf 2007 inbegrepen in de contingentering, per nationaliteit (gebaseerd op een extractie uit het kadaster van 14/12/2014).

JAAR DIPLOMA: 2007

Nationaliteit van de persoon	Aantal diploma's		Aantal stageplannen		Verschil		Opleiding stopgezet
	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal
België	60	100,0	50	100,0	10	100,0	0
Frankrijk	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Nederland	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Roemenië	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Luxemburg, Liechtenstein en Malta	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Andere	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
TOTAAL	60	100,0	50	100,0	10	100,0	0

JAAR DIPLOMA: 2008

Nationaliteit van de persoon	Aantal diploma's		Aantal stageplannen		Verschil		Opleiding stopgezet
	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal
België	61	96,8	56	100,0	5	71,4	0
Frankrijk	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Nederland	1	1,6	0	0,0	1	14,3	0
Roemenië	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Luxemburg, Liechtenstein en Malta	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Andere	1	1,6	0	0,0	1	14,3	0
TOTAAL	63	100,0	56	100,0	7	100,0	0

JAAR DIPLOMA: 2009

Nationaliteit van de persoon	Aantal diploma's		Aantal stageplannen		Verschil		Opleiding stopgezet
	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal
België	64	85,3	61	98,4	3	23,1	0
Frankrijk	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Nederland	8	10,7	1	1,6	7	53,8	0
Roemenië	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Luxemburg, Liechtenstein en Malta	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Andere	3	4,0	0	0,0	3	23,1	0
TOTAAL	75	100,0	62	100,0	13	100,0	0

JAAR DIPLOMA: 2010

Nationaliteit van de persoon	Aantal diploma's		Aantal stageplannen		Verschil		Opleiding stopgezet
	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal
België	96	96,0	86	98,9	10	76,9	2
Frankrijk	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Nederland	2	2,0	0	0,0	2	15,4	0
Roemenië	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Luxemburg, Liechtenstein en Malta	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Andere	2	2,0	1	1,1	1	7,7	0
TOTAAL	100	100,0	87	100,0	13	100,0	2

JAAR DIPLOMA: 2011

Nationaliteit van de persoon	Aantal diploma's		Aantal stageplannen		Verschil		Opleiding stopgezet
	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal
België	81	93,1	81	98,8	0	0,0	0
Frankrijk	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Nederland	2	2,3	0	0,0	2	40,0	0
Roemenië	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Luxemburg, Liechtenstein en Malta	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Andere	4	4,6	1	1,2	3	60,0	0
TOTAAL	87	100,0	82	100,0	5	100,0	0

JAAR DIPLOMA: 2012

Nationaliteit van de persoon	Aantal diploma's		Aantal stageplannen		Verschil		Opleiding stopgezet
	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal
België	89	87,3	81	96,4	8	44,4	0
Frankrijk	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Nederland	6	5,9	1	1,2	5	27,8	0
Roemenië	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Luxemburg, Liechtenstein en Malta	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Andere	7	6,9	2	2,4	5	27,8	0
TOTAAL	102	100,0	84	100,0	18	100,0	0

JAAR DIPLOMA: 2013

Nationaliteit van de persoon	Aantal diploma's		Aantal stageplannen		Verschil		Opleiding stopgezet
	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal
België	98	89,1	92	94,8	6	46,2	0
Frankrijk	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Nederland	7	6,4	1	1,0	6	46,2	0
Roemenië	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Luxemburg, Liechtenstein en Malta	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Andere	5	4,5	4	4,1	1	7,7	0
TOTAAL	110	100,0	97	100,0	13	100,0	0

BIJLAGE 2 : Tabel per jaar van de diploma's van de Franstalige Belgische universiteiten 2007-2013 en stageplannen aangevat vanaf 2007 inbegrepen in de contingentering, per nationaliteit (gebaseerd op een extractie uit het kadaster van 11/12/2014)

JAAR DIPLOMA: 2007							
Nationaliteit van de persoon	Aantal diploma's		Aantal stageplannen		Verschil		Opleiding stopgezet Aantal
	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	
België	42	88	18	100	24	80	0
Frankrijk	5	10	0	0	5	17	0
Nederland	0	0	0	0	0	0	0
Roemenië	0	0	0	0	0	0	0
Luxemburg, Liechtenstein en Malta	0	0	0	0	0	0	0
Andere	1	2	0	0	1	3	0
TOTAAL	48	100	18	100	30	100	0

JAAR DIPLOMA: 2008							
Nationaliteit van de persoon	Aantal diploma's		Aantal stageplannen		Verschil		Opleiding stopgezet Aantal
	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	
België	47	80	30	83	17	74	0
Frankrijk	6	10	3	8	3	13	1
Nederland	0	0	0	0	0	0	0
Roemenië	0	0	0	0	0	0	0
Luxemburg, Liechtenstein en Malta	2	3	1	3	1	4	0
Andere	4	7	2	6	2	9	0
TOTAAL	59	100	36	100	23	100	1

JAAR DIPLOMA: 2009							
Nationaliteit van de persoon	Aantal diploma's		Aantal stageplannen		Verschil		Opleiding stopgezet Aantal
	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	
België	58	73	49	77	9	60	1
Frankrijk	16	20	13	20	3	20	1
Nederland	0	0	0	0	0	0	0
Roemenië	0	0	0	0	0	0	0
Luxemburg, Liechtenstein en Malta	0	0	0	0	0	0	0
Andere	5	6	2	3	3	20	0
TOTAAL	79	100	64	100	15	100	2

JAAR DIPLOMA: 2010

Nationaliteit van de persoon	Aantal diploma's		Aantal stageplannen		Verschil		Opleiding stopgezet
	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal
België	44	65	41	69	3	33	0
Frankrijk	16	24	12	20	4	44	2
Nederland	0	0	0	0	0	0	0
Roemenië	0	0	0	0	0	0	0
Luxemburg, Liechtenstein en Malta	1	1	0	0	1	11	0
Andere	7	10	6	10	1	11	0
TOTAAL	68	100	59	100	9	100	2

JAAR DIPLOMA: 2011

Nationaliteit van de persoon	Aantal diploma's		Aantal stageplannen		Verschil		Opleiding stopgezet
	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal
België	40	68	35	71	5	50	1
Frankrijk	18	31	13	27	5	50	2
Nederland	0	0	0	0	0	0	0
Roemenië	0	0	0	0	0	0	0
Luxemburg, Liechtenstein en Malta	0	0	0	0	0	0	0
Andere	1	2	1	2	0	0	0
TOTAAL	59	100	49	100	10	100	3

JAAR DIPLOMA: 2012

Nationaliteit van de persoon	Aantal diploma's		Aantal stageplannen		Verschil		Opleiding stopgezet
	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal
	42	69	40	77	2	22	0
België							
Frankrijk	14	23	9	17	5	56	0
Nederland	0	0	0	0	0	0	0
Roemenië	0	0	0	0	0	0	0
Luxemburg, Liechtenstein en Malta	0	0	0	0	0	0	0
Andere	5	8	3	6	2	22	0
TOTAAL	61	100	52	100	9	100	0

JAAR DIPLOMA: 2013

Nationaliteit van de persoon	Aantal diploma's		Aantal stageplannen		Verschil		Opleiding stopgezet
	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal
België	57	80	52	87	5	45	1
Frankrijk	14	20	8	13	6	55	1
Nederland	0	0	0	0	0	0	0
Roemenië	0	0	0	0	0	0	0
Luxemburg, Liechtenstein en Malta	0	0	0	0	0	0	0
Andere	0	0	0	0	0	0	0
TOTAAL	71	100	60	100	11	100	2

BIJLAGE 3 : Verdeling van de Belgische en niet-Belgische populatie op basis van de verschillende gewesten, in 2014.

	BELGISCH		BUITENLANDS		TOTALE POPULATIE	
	AANTAL	%	AANTAL	%	AANTAL	%
Vlaams Gewest	5.928.823	92,49	481.882	7,51	6.410.705	100,00
Brussels Hoofdstedelijk Gewest	778.105	66,88	385.381	33,12	1.163.486	100,00
Waals Gewest	3.228.983	90,29	347.342	9,71	3.576.325	100,00
België	9.935.911	89,11	1.214.605	10,89	11.150.516	100,00

Bron : FOD Economie, KMO, Middenstand en Energie.

